

Szegény leányok

is ápolhatják kezeiket, arcukat és bőrüket valódi Diana-krém, Diana-szappan és Diana-puderrel, amióta az

50

fillérért kapható. Tömegesen veszik mindenütt a Dianát, mert köztudomásu, hogy még gyermekek is Diana-szappannal mosakosznak és Diana-krémmel ápolják kezeiket. Legények és leányok csak Dianát használnak a legkisebb falvakban is. Ezelőtt mindenki ártalmas glicerin, kremzelesz, vazelin, tejkrem-féléket használt kezeinek és arcának ápolására, most már 50 fillérért Dianát vesznek. Szepő és pattanás egyedüli ellenszere.

Mindenütt kapható. Egyedüli készítő: Erényi Béla Diana-gyógyszertára, Budapest, VII., Károly-körút 5. Postán legkevesebb 3 koronás megrendeléseket szállítunk.

Csak

DIANÁT

fogadjon el.

Kinek kell használni Erényi Ichtioal Salicilt?

1. A ki a test bármely részén viszketegségben szenved.
  2. A ki a test bármely részén bőrbántalomban szenved.
  3. A ki a test bármely részén kipállásban szenved.
  4. A ki a test bármely részén izzad.
  5. A ki az arcán, kezén, lábán, fején bőrbántalomból kifolyólag viszketésben szenved.
  6. A ki arcán, kezén, lábán, fején viszketésből kifolyólag bőrbántalomban szenved.
  7. A kinek izzad a hónalja.
  8. A kinek izzad a lába.
- Orvosok rendelik kitűnő eredménnyel.

A kik **bőrviszketegségben** szenvednek, télen-nyáron, tavasszal-ősszel **Erényi-féle**

ICHTIOL-SALICIL-t használjanak!

Erről a kenőcsről el van ismervé, hogy mint egyedüli különlegességi szer a saját nemében, **tökéletesen megszünteti** néhány heti használat után még a **legmakacsabb bőrviszketegséget** is az egész **testén** és **soha többé** vissza nem tér. Mindenki, aki bőrviszketegségben szenved, rendeljen **Erényi-féle Ichtioal-Salicilt**. Rövid használat után meg fog győződni róla, hogy ennél jobb szer betegsége ellen nem létezik. A **valódi Ichtioal-Salicil** már néhányszori bedörzsölés után teljesen megszüntet **börrepedést, bőrhámlást, kipállást, test- és lábizzadást. Szagtalan és ártalmatlan** szer lévén, a test bármely részén, **sőt az arczon is** használható.

Kellemesen hűsít, fájdalmat csillapít, legribb sebeket is szárít.

A hol az összes létező szerek eddig nem használtak, ott az Erényi-féle Ichtioal-Salicillal biztos az eredmény: feldörzsölésnél, viszketegségénél, bőrbántalombanál.

Még 25-30 éves bőrbántalomban és viszkető sebeket is megszüntet.

Bármítől származó seb vagy kisebesedés és feldörzsölés beszárítható és tüzesége rögtön csillapítható. Minden kiütés 8 nap alatt elmúlik, bármennyire torzítja az arcot, kezét vagy a test bármely részét.

Az eredeti **Erényi Ichtioal-Salicil** 3 koronás dobozokban csak a kizárólagos készítőnél kapható:

ERÉNYI BÉLA

DIANA-gyógyszertára, Budapest, Károly-körút 5.

(Postai megrendelések utánvétel mellett még aznap szállítanak.)

Több mint egy millió köszönőlevél érkezett a világ minden részéből.

Ismeri

ÖN
MÁR

Diana sósorszesz grandiózus hatását?

Minden **egészséges**
és
minden **beteg**

igazolhatja, hogy az elképzelhető legjobb siker csakis

Diana sósorszesz

használatával érhető el.

Az egész országban mindenütt kapható.

ERÉNYI BÉLA

gyógyszerész

Budapest, Károly-körút 5.

Postán legkevesebb 6 üveg szállítható utánvétel mellett.

Minden üvegnek plombálva kell lenni.

Egy üveg DIANA- sósorszesz	Egy nagy üveg DIANA- sósorszesz	Egy legn. üveg DIANA- sósorszesz
44 fillér.	1.20 korona.	2.50 korona.

2. SZ. 1913. (60. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, JANUÁR 12.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 40 fillér.

Előfizetési
feltételek:

Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A 'Világkrónika'-val
negyedévenként 1 koronával
több.

Külföldi előfizetésekhöz a postafelirat meg-
határozott viteldíj is csatolandó.

CARLÓ CIGNANI FESTMÉNYE: JÓZSEF ÉS PUTIFÁRNÉ.

A barok festészet című cikkhez.

SZINHÁZAK.

Kisbán Miklós: A nagyúr, a Magyar Színházban.
Leconte de Lisle: Az Erynnisek, a Nemzeti Színházban.

A karácsony és vízkereszt közötti rövid idő két nevezetes és minden tekintetben öröndetes eseményt hozott a budapesti színházi életben. Egy új drámaköltő tehetség tűnt fel, melynek hivatottságát eddig legfeljebb ha sejtettük, a mely azonban most meggyőzőt arról, hogy alkalmas a legnagyobb színházi problémák megoldására is. Egy olyan előadást láttunk, a mely meggyőzően bizonyítja, hogy ha klasszikai művek színházi ábrázolásáról van szó, a Nemzeti Színház még mindig az ország első színháza, sőt a legmagasabb európai színvonalat is eléri.

Az új drámai tehetség Kisbán Miklós, vagyis, mint ma már mindenki tudja, gróf Bánffy Miklós. Mai közéletünk egyik legérdekesebb egyénisége. Az ország legelőkelőbb történelmi családjai egyikének sarja. Országgyűlési képviselő, de a politikai élet előterébe nem lépett soha. A maga társadalmi körében mint univerzális tehetség ismeretes: kitűnő muzikus, az amatőr mértékét jóval túlhaladó rajzoló művész, kinek karrikaturáit egyaránt ismeri Budapest, Bécs és Berlin arisztokraciája; talentumos író, a ki egy kis szindarabjának sok erőteljes vonásával már évekként elzöngyelt figyelmet kellett egy csapat novellájában, némely, az úri dilettánszt jellemző bizonytalanság mellett is, feltűnő írói erőt ártul el. Mostanáig azonban az úri amatőrség kedvteléseiben szórta széjjel magát, — születése, társadalmi állása, az a kör, a melyben él, nyilván akadályára volt abban, hogy művészileg koncentrálja magát és teljes erőfeszítéssel igyekezzen kifejtetni a lényében lappangó művészi tulajdonságokat. A született tehetség azonban nem hagyja magát sem széjjelzörni, sem elpazarolni, előbb-utóbb koncentráliódik, az ember akarata ellenére is. Gróf Bánffy Miklós is végül, már érett férfi korában egyszerre csak, talán nem is egészen saját akaratából, bekerült művészi életünk középpontjába. Élre állott az állami színházaknak, az intendáns hatáskörében s máris észrevehető eredménnyel fogott hozzá az Operaház megállapodásra jutni sehogy sem tudó viszonyainak rendezéséhez. Ugyanekkor pedig előállott egy drámával, a melyről mindenkinek el kell ismerni, hogy a magyar drámaírásnak legnagyobb és legtöbb művészi lendületű erőfeszítése évek hosszú sora óta.

A Nagyúr, gróf Bánffy darabja, modern értelemben vett történelmi dráma, egy tragikai elemekkel teli történelmi eseménynek a mai történet-látás és a mai pszichológiai megértés eszközeivel való ábrázolása. Attila haláláról szól. Ez a tárgy már vagy száz év óta izgatja a költők képzeletét, próbálták már megközelíteni eposzban, regényben, drámában, de megoldani még senki sem tudta. Arany János alighanem megoldotta volna, de csak az ex-pozícióig tudott eljutni a Buda halálá-
val. Magának a tragédiának magához pedig senki sem jutott oly közel, mint gróf Bánffy Miklós új darabjával.

Két egymással mindig szembekerülő, a kultúra történetének folyamán szüntelenül össze-szűrődő, ellentétes emberfaj áll szemben a Nagyúr-ban. A kulturától szaturált, de egy-uttal degenerálódott, hajlékony, ravasz, alatos és öntudatra nem is mindig jutó titkos belső meghasonlású kultur-ember asszonyos típusa és a kulturátlan, de nyers erejében egészséges és a mi fő, egységes lelkű barbar férfi-típusa. Ennek a két fajának az összeütközése sohasem volt annyira döntő tényezője a világtörténelemnek, mint a nép-vándorlás korában. Bánffy a kettőt természetüknek megfelelően egy nő és egy férfi alakjában állítja szemünk elé. A férfi Attila; hatalmas férfi, csupa erő és cselekvés, testben-
lélekben egyvonalú és egységes, önmagából soha ki nem billenő. Ereje, egyéniségének hatása betölti az egész világot; egyik felét áhitattal, lelkesedéssel, ragaszkodással vagy meghunyászkodással, a másik felét borzalommal és gyűlölettel. A ki bármiféleképpen közel kerül hozzá, ellenállhatatlan hatása alá kerül,

akár szegény, félvad szláv pásztor, akár a bizánczi udvar fortélyos, dogmatikai szörszálhasogatásokon nevelt, vakbuzgó és lelke mélyén hitetlen diplomatája. Hatása alá kerül a nő is, Mikolth hercegnő, az elpusztított gót fejedelmi család utolsó sarja. A megölt ősök, az elveszett birodalom, a leigázott nemzet emléke, a gyűlölettel lihegő bizánczi környezet irtózatával és bosszúvágygal tölti el az ellen, a ki szerencsétlen sorsának okozója, Attila ellen. De Attila lényének ellenállhatatlan férfiasága, népek és asszonyok leigázására egyképen rátermett szilaj ereje megfogja és hatalmába keríti a szép hercegnő női érzeit. Öntudata felszínén a gyűlölet és bosszúvágy forr, ő maga is azt hiszi, ez vonzza egész lelkét lenyűgözöttten Attila felé, de öntudata mélyén, a hol azok az érzések rejtőz-
nek, a melyek az ember életének sorsát eldöntik, ott a szerelem Attila iránt, a kit még nem is látott s a ki férfiasága hírével is mejejtette, belső meghasonlásba hajtotta az asszonyos férfiak között élő, igazi férfit még nem talált leányt.

Psychológiai szempontból Mikolth hercegnő e belső meghasonlása a dráma tulajdonképeni központja, az öntudatlan szerelem fokonskénti öntudatra jutása a drámai probléma s elár-
dása az egész lelkén, a felszínen forró bosszú-
álló indulatok fölött, a kifejlés. Attila velejében epikai alak, úgy is van beállítva: nyugalmasan, mindig egyformán és változhatatlanul, magasan egész környezetet s az egész dráma felett álló fenségében. Neve, hite, alakjának nagyszerűsége betölti az egész színházat az első szótól kezdve, a színházi néző is úgy van vele, a hogy egykor volt egész Európa: folyton várja Attilát, folyton azt kérdi, hol van, merre jár Attila, mit forral Attila. De ő maga csak későn, a harmadik felvonás végén lép előnk, akkor is a szín háttérében, lóháton, csaknem teljesen némán. Mikor aztán csakugyan belép a drámába, az izgatott események sorában ő az egyedüli, a ki nyugodt marad, nem kél ki magából, egy kézmozdulattal, egy szemrándítással mozgat mindent, kevés, nyugodt, szik-
lából vágott szavával sorsokat dönt el — s rettentő férfiaságával a végsőkig fokozza Mikolth hercegnő szenvedélyét, mely akkor még annyira öntudatlan, hogy a gyűlölet szavaival szólal meg a tudatában. Egész élete, a mióta tud magáról, az Attila elleni lázadás és bosszú érzéseinek nyomása alatt telt el s olyan sürű réteget rakta le lelkére a gyűlöletnek, a mely csak a maga mérgeivel megmérgezte, bocsátja keresztül a szerelmi felindulást. Ez a gyűlö-
let-réteg felszakad az ötödik felvonás nászjele-
netében: Mikolth remegve, elsédülve, maga-
érzését elvesztve borul Attila karjaiba, de a sokáig táplált bosszú-zándék, a gyilkos eltö-
kéltég, a mely eddig vezette, tovább is ha-
talma alatt tartja: beledőfi Attilába a mérge-
zett tört. A bosszú kielégült és ezzel tárgy-
talanná vált, előmlik Mikolth egész lényén a szerelem: ujjongó extázisban, saját tettét át-
kozva karolja át a haldokló Attila térdét. Attila mint győztes, egy utolsó férfiadal hőseként ros-
kad össze. Mikolth belső meghasonlása fel van oldódva: egészen asszony, szerelmes, rimán-
kodó, kezeit tördelő, a végzetten szemben te-
hetetlen asszony.

Drámai erőben és költői szépségben ennél az utolsó jelenetnél, a darab utolsó felvonásánál különben nem hiszem, hogy lehetne találni a magyar irodalomban. Az a néhány szó, a mit Attila, szoborként állva, a kelő nap fényénél, a hajnali kürtök távoli harsogása közt mond, elragadó szépségű. Itt, a mi manap-
ság vajmi ritka dolog, a darab emelte és ra-
gadta magával a színészeket. Kürti, a ki a színházra való első beléptétől kezdve mindig éreztetni tudta Attila nagyságát, rettentő ki-
rályi és férfiu erejét, a haldoklás jelenetében olyan színész magaslatoakra jutott, a hol a művészet legnagyobbjaival találkozunk. Aczél Ilona, a ki addig meg-megbotolva küzködött a szerep rendkívül széles hangkörével, itt már uralkodni tudott mondanivalóján s csaknem

teljesen éreztetni tudta Mikolth elemien ki-
törő szenvedélyét. Ezt a tehetséges művésznőt talán kelletlenül is élesebben megszólta a kri-
tika. Nemesak, sőt nem is első sorban az ő hibája volt, ha nem tudta mindig megéreztetni szerepe tartalmát, hanem legalább is ugyan-
akkora mértékben a darabé is. A második fel-
vonásban nagyon szép, ideges nyugtalanságú, a szívből feltörő és jellemző hangjai voltak s csak mikor a darab a harmadik felvonásban hirtelen szétesik, szinte szétfut az Attila elleni intrika homokjába, akkor vált ő is bizony-
talanná. Mert nem az ex-pozíció kissé nehéz indulása a baja a darabnak; a két első fel-
vonás, ha van is bennük egy s más felesleges, magukban véve mégis művészettel, igazsággal vannak megcsinálva, — hanem a harmadik felvonás huzavonájában, a mely már-már ve-
szedelemmel fenyeget. Az író hivatottságát mutatja, hogy a szétesett szálakat a követke-
zőkben újra össze tudja fogni, a drámai intrika helyett drámai életet tud belevinni s az egészet fellendíti a magyar drámaírás leg-
nagyobb magaslatára.

Az előadás is a darab színvonalán áll: a két főszereplőn kívül *Sebestyén* a ravasz, eszes, tudós és romlott püspököt kitűnően ábrázolta. *Törzs* és *Tarnai* becsületesen megküzdöttek hálátlan szerepükkel, *Dobos Margit* az első felvonás kis epizód szerepével megalapította szí-
néznői nevét. Az előadás sikerének főresze azonban *Márkus László* tette; e darab színrehozása, diszleteinek tervezése és kivitele, kosztümjei és az egésznek kitűnően eltalált hangulata eddigi érdekes pályáján bizonyára legteljesebb és leginkább kész munkája.

Jellemző, hogy mikor a Nemzeti Színház újdonságáról szólunk, akkor is első sorban a rendező munkáját kell kiemelni. *Iványi Jenő* az ősz óta, mióta a színész-rendezők jöttek ismét divatba a Nemzeti Színházban, már több darab rendezésével tűnt ki, *Leconte de Lisle Erynnisei*-nek előadásával azonban minden eddiginél külön dolgot művelt. Kitűnően tudta a rendezésben, a diszletekben, a világítási effektusokban, a csoportok elhelyezésében érez-
tetni a darab tőlünk távoleső, szemünkben — hogy úgy mondjuk — meseszerű mivoltát, azt, hogy itt a valóságnak nem mai reális érte-
lemben vett, hanem erősen átvitt értelmű ábr-
ázolásáról van szó. Igaz, a művész-gárda is nagy segítségére volt az egész darab levegő-
jének megteremtésében: *Jászai Mari*, *Márkus* Emilia nagyszerűen értenek a klasszikai pózok-
hoz, a nagystilű deklamációhoz s mellékes szereplők is, mint *Rajnay* és *Barthos* pom-
pásan beszéltek. *Beregi* Oszkár pedig, itt sem tudott ugyan szabadulni némely modorosságá-
tól, de hangjának melegsége, árnyalatokban gazdag szépsége és dikciójának szenvedélye magával ragadott.

A darab különben súlyos és ragyogó költői mű: Aischylos tragikai komor szenvedélyének érdekes transzponálása egy modern francia pesszimizmusába és retorikájába. Hatalmas erejű versei lenyűgöző erővel, mint a vizesés zuhognak a hallgató fülébe, de azért mégis nem egyszer visszakívánczoltunk belőlük az eredeti görög elemi, klasszicizáló mesterkedéstől még el nem halványodott erejéhez. A hang-
súly *Leconte de Lisle* drámájában teljesen a beszéden, a versek retorikailag hőmpölygő ára-
dásán van, a melynek erejét sokszor éreztük *Iványi Jenő* fordításán, de — s ez már a fran-
cia költő hibája — éreztük néha a mestersé-
ges, magára szuggerált indulatok hideg lehel-
letét is. Az *Orestes*-tragédia sötét tragikumuma maga eredeti világlátásából kilendítve is ha-
tásos marad, mint minden, a mi az emberi lélek ősi, elemi, ösztönzerű indulataihoz megy vissza és megrázó cselekedeteket megrázó mó-
don vetít elénk.

Két oly előadásról szól ez a beszámoló, a melyek fényes bizonyítékai annak a nagy és gazdag lehetőségeket rejtő fejlődésnek, melybe színházi életünk jutott.

Schöpfung Aladár.

Orestes (Beregi).

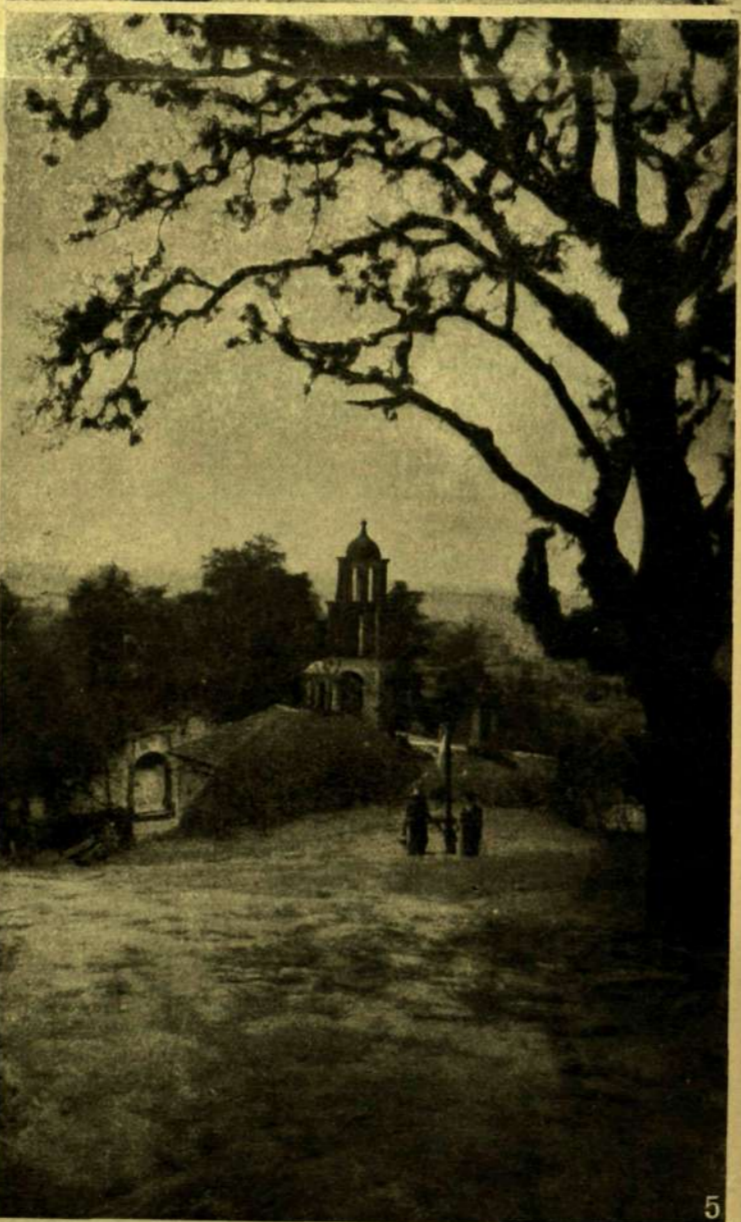
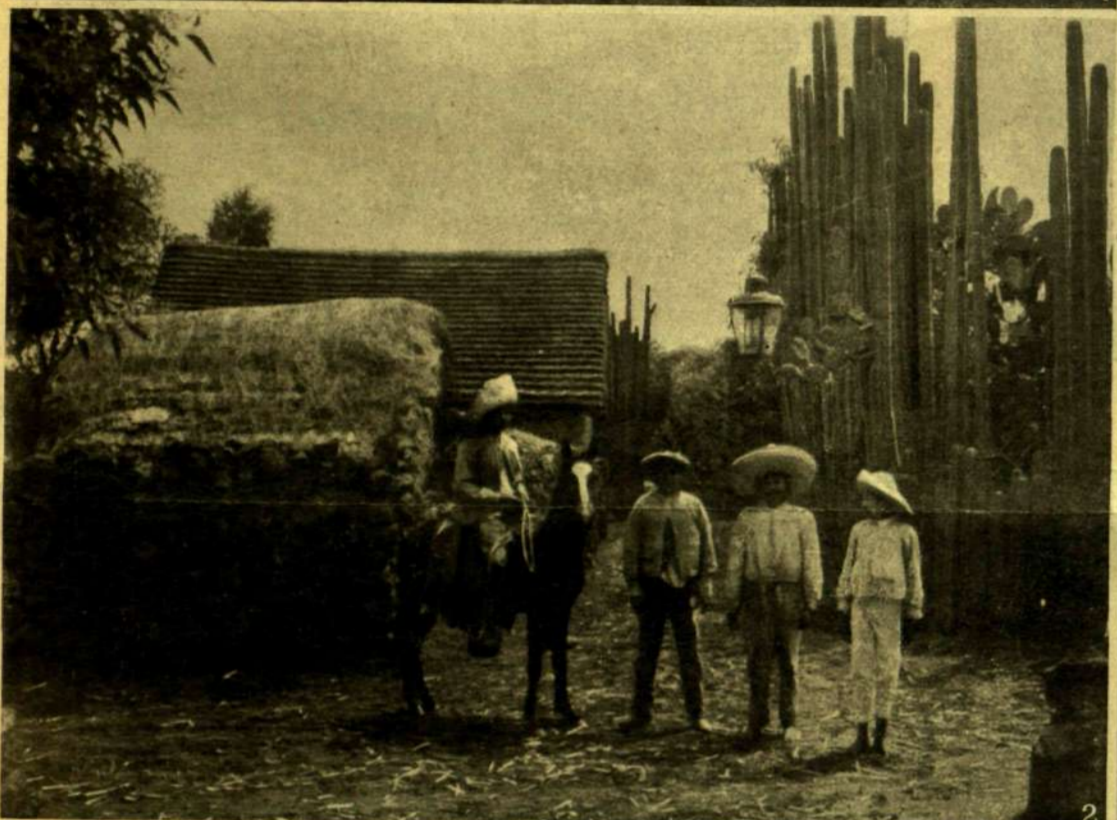
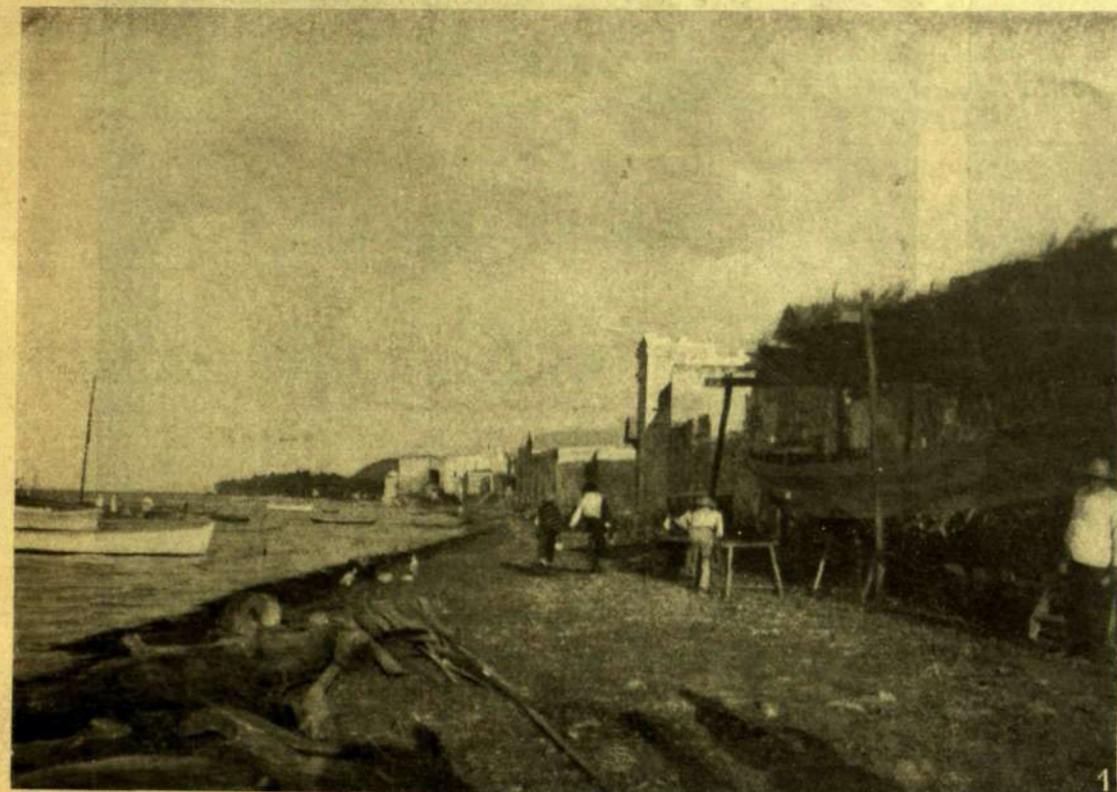

Klytaimnestra (Jászai Mari) és Orestes (Beregi).

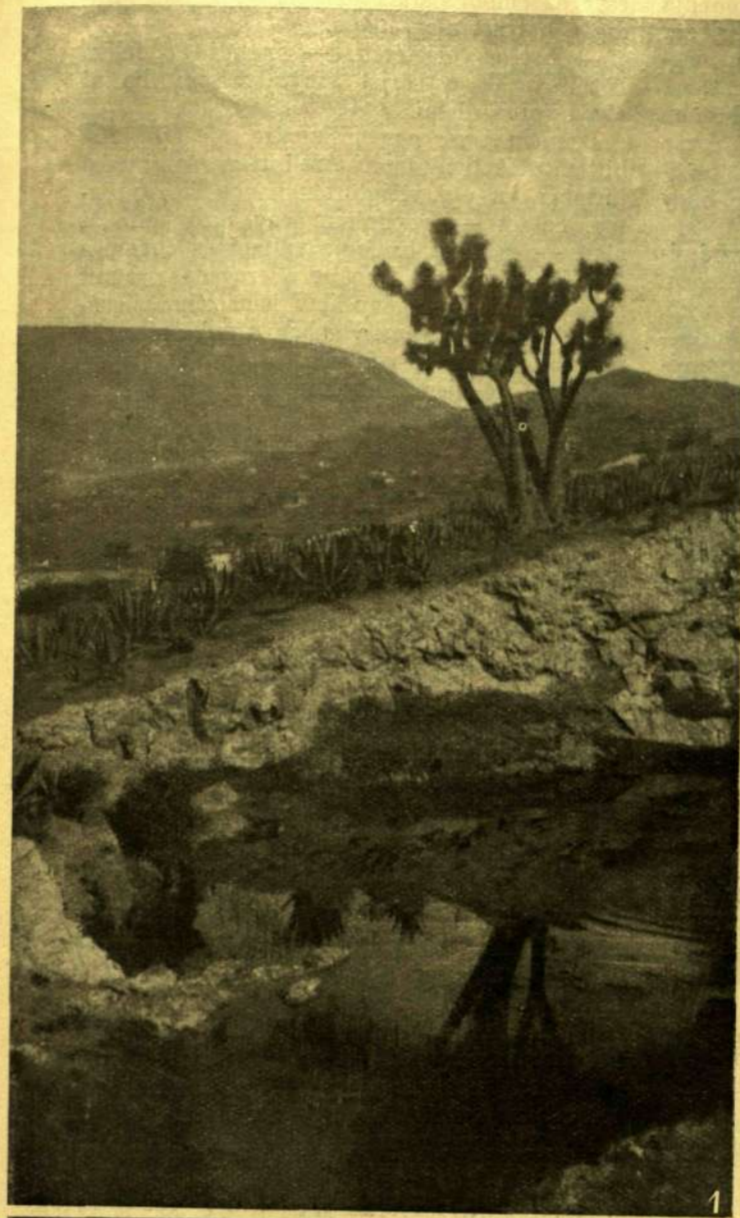

Elektra (Váradi Aranka), Klytaimnestra (Jászai Mari) és Orestes (Beregi).

LECONTE DE LISLE: «AZ ERYNNISEK» A NEMZETI SZINHÁZBAN. — Jolty Gyula félvétele.

1. Tengerparti falu. — 2. Santiagói utca. — 3. Tropicus erdő-részlet. — 4. Meszticz gyerekek. — 5. A Sacro Monte Amevavánál.

1. Aloék. — 2. Székesegyház Campestrében. — 3. Hajócsok. — 4. A Popocatepetl csúcsán. — 5. Amevamevai utca.

Correggio: Gyermekét imádó Madonna.

Michelangelo: Részlet a Sixtusi kápolna mennyezetéről.

Domenichino: Szent Ferencz.

Guido Reni: Mater Dolorosa.

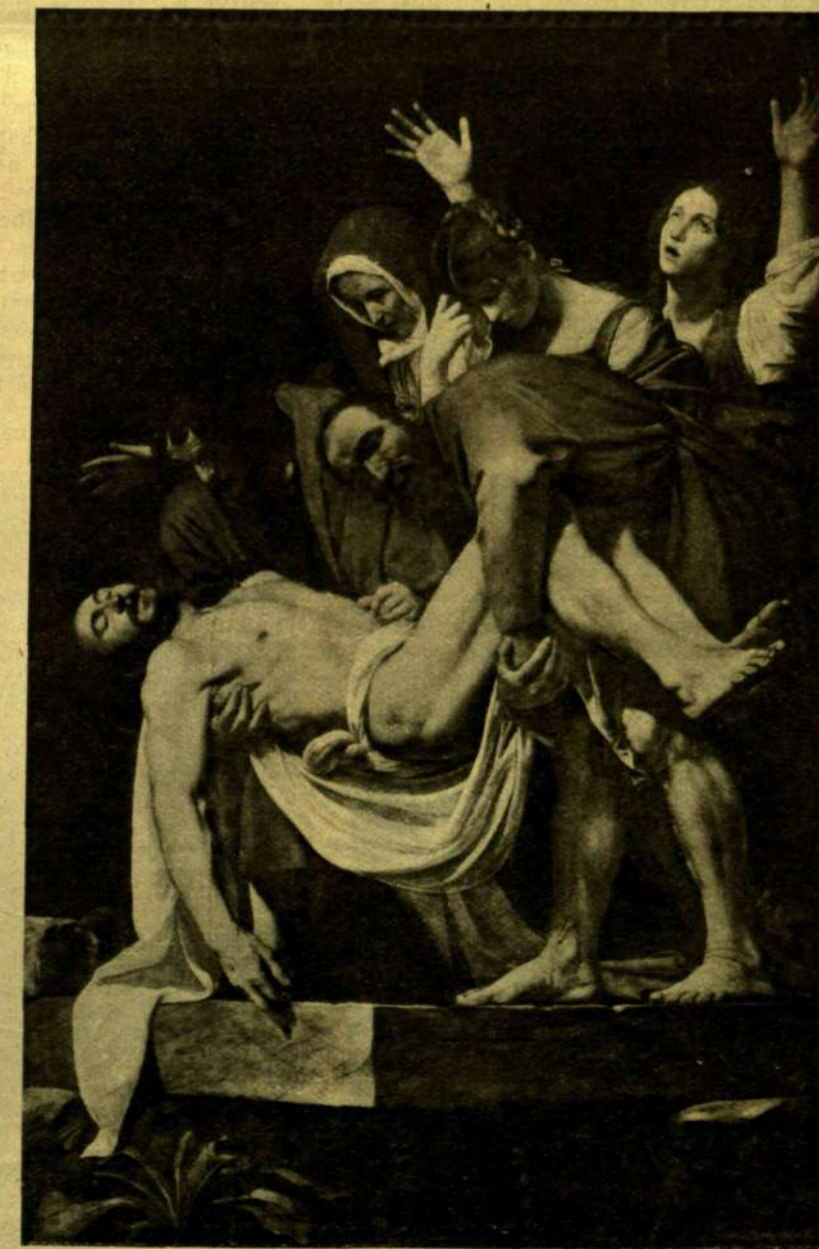
L. Sabattini: Mária megdicsőülése.

L. Carracci: Madonna szentekkel.

F. Barocci: Szent család.

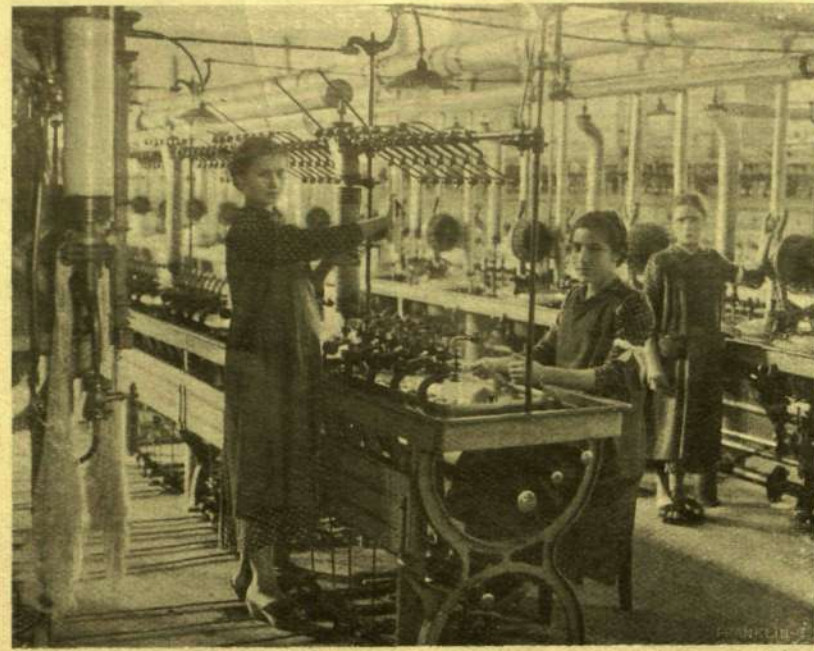

Caravaggio: Krisztus sírjátétele.

A TOLNAI ÉS GYŐRI MUNKÁSNŐ-OTTHON.

A KÉZIMUNKA-TEREMBEN.

A SELYEMFONÓBAN.

A leggyöngébb szívű ember mondta ki azt a nagy igazságot, hogy nem az a legjobb ember, a ki a szükölködőnek kenyeret ad, hanem az, a ki munkához segíti. Ezt az elvet valósítja meg a tolnai selyemfőnök mellett levő munkásnő-otthon, a hol ezidőszent 119 leány van elhelyezve. Minden igyekezet oda irányul, hogy a gondozó kezét, anyai nevelést nélkülöző és talán már a züllés ingó partjaira tévedt gyermek megszeresse a munkát és abban gyönyörűségét találja. Épen azért, bár szigorú, de szeretetteljes házirend igyekszik a nevelési célt szolgálni. Minden negyven leánygyermek mellett egy felügyelő nő van beosztva, a ki a leányok minden tetteért felelős. Éjjel-nappal velük van és a szeretetet, rokonérzést keltő nevelő-eszközzel igyekszik bizalmat kelteni és a gyermekeket a munkára szoktatni.

A kik ezt az ifjú intézményt látták, el vannak ragadtatva, micsoda tisztaság és rend van itt és a humanizmusnak milyen modern szelleme lengi át ezt az intézetet, mely a munkára nevelés mellett lelki betegségek orvosló-házának is bátran tartható. Hiszen minden jövővény az életnek sötétségeiből valami lelki defektust hozott. Hiszen mindegyik lakójának nemcsak testi, de lelki megtisztázásra is van szüksége. És a szeretetnek csodás nevelői hatása mutatkozik. Majdnem ezt mondhatók, a ki-

zárólagos orvosszer a munkaszeretet felkeltése, úgy, hogy az intézet közszelleme mintaszerű, a megtorló intézkedések ritkák, minden hibát, vétket, erkölcsi megcsúszást a kimeríthetetlen szeretet csodatévő eszközével igyekeznek gyógyítani. Nemesak a gyárban, rendes napidíjért dolgoznak a gyermekek, hanem felváltva, a házimunka teendőiben is gyakorlatilag nyerneket oktatást. Segítenek minden házi teendőben, és megtanulják a főzést. Hogy az intézet a züllött gyermekek lelkének újjáalakításában mekkora sikert ér el, kitűnik abból, hogy az ott tartózkodás bizonyos idejében már vasárnap délutánonként kísérlet nélkül sétálnak a leányok a városban, sőt az idősebb leányok a farsang idején táncmultságokban is részt vesznek. Ezek a gyermekek épen annyi hápi-számot kapnak, mint a többi, a gyárban felvett munkásnő. Minden leány pontosan tudja, mennyi napszámért kap, s mennyit kezelnek gyümölcsözőleg, mint az ő keresményét. Ezt a keresményt az itt nevelt leány-gyermek akkor kapja meg, mikor férjhez megy, vagy ha ez nem történik, 24 éves korában. Eltartásáért keresményéből 20 fillért fizet naponta, s ez úgy szólván alig számítható összegért, kiváló ápolásban, gondozásban részesülnek. A tolnai munkásnő-otthon 120, a győri 240 leánygyermek számára van építve, s tervbe van véve, hogy

a többi selyemfőnökönél is ezt a rendszert alkalmazják, és leányintézeteket létesítenek. Sem az államnak, sem a közönségnek ezen orflinátus fenntartása nem kerül anyagi áldozatába, hanem a munkásnők összes szükségleteit azok maguk, és a gyár fedezi.

Most, mikor selyemtermelésünk előrehaladott-ságával az a helyzet állott elő, hogy a termelt selymet iparilag fel kell dolgozni és e végből gyárakat építeni, mikor már e gyárakban is mintegy 3000 munkás van alkalmazva, — há-látlanság lenne meg nem emlékezni a jobbágy-főlszabadió *Bezerédj* Istvánról, a ki birtokán kezdeményezte a selyemtenyészést és felszabadított jobbágyait arra lelkesítette, hogy a gazdálkodásnak ezt a töké nélkül megindítható, haszonhajtó ágát szeretettel műveljék, iltessenek eperfát. Ebből a kis mustármagból fejlődött unokaöccsének lelkes fáradozásával országosan a selyemhernyó-tenyésztés, mely az ország legszegényebb munkásnépének ezideig száz millió korona keresetet biztosított. Mikor ezt a száz milliót kimondjuk, éreznünk kell szociális jelentőségét a kis bogárnak, a mely nyomort enyhített, gondot oszlatozott és sok ezer embernek könnyebbitette meg az élet küzdelmeit. Most pedig egy sereg lejtőre került leánygyermeknek teszi lehetővé, hogy a társadalom hasznos tagjává legyen.

A SELYEMGOMBOLÍTÁS.

KONYHAI FOGLALKOZÁS.

A SZERELEM AZ ÉN BÜNÖM.

Francozia regény. (Folytatás)

Addington-Park, szeptember 6-án.

Kiszálltam a hajóból s felültem a londoni vonatra. Két óra hosszat ültem az ablaknál és néztem, mint vonulnak el mellettem földek, falvak, városok, magas gyárkémények, helyelközeli bájos mezei lakok. Southamptonban nem sokat bosszantottak a vámőrök, a Waterloo állomáson gyorsan rendbeszedtem ruhámat, mielőtt kocsióra szálltam, hogy Londonon keresztül jutva a London-Bridge állomásról vonatom pár mérföldnyire elvigyen a Surrey grófság legszélére.

Leszálltam s egy pompás hintóra ültem, melybe gyönyörű csodőrök voltak fogva. Gyorsan ragadták a kocsi Addington-Park felé és úgy három óra tájban be is kanyarodtunk a park vasrácsos kapuján. Már az a kevés is, mit az átkocsizás alatt a tájékből, az uradalomból láttam, nagyon szép volt. Tavak, folyók, ligetek alacsony dombok, melyeken szívesen megpihen a szem, kellemesen váltakoztak egymással. Nem bántam volna, ha lassabban is haladunk, hogy zavartalanul élvezhessem az ősz pompájának örömét, melyen még rajta nyugodott az eltűnt nyár lehellete. Elragadtatással szívtam fel most még szabad lelkembe a természet szépségét s úgy belémerültem, hogy kissé megvigasztalódva elszántan néztem a rém váró ismeretlen jövő elé.

Hirtelen — bizony nagyon is hirtelen, megállítottak a lovak. Az inas kinyitotta a hintó ajtaját; egy üvegezett oszlopcsernek előtt szállottam ki, hol két hatalmas szolga vetette magát szerény kis podgyászomra. Tíz rózsaszín márványlépcsőn megyek fel, jobbra-balra egy csomó rizsporos lakáj ünnepléses arccal, mozdulatlanul. Oriási hallba jutottam, mely ritka fegyverekkel és régi falszőnyegekkal művészen van felszítve. Az aranyszínű mozaikkal ékes padlón halvány, kopottas bársonyszőnyegekben fénylő keleti szőnyegek, jobbra-balra mindenféle alakú és nagyságú asztalok könyvekkel és cseccse-beesekkel megrakottak. Kis lakozott, aranyberakású kereveteket ellenzők választanak el egymástól és a hatalmas termet kis bizalmas buvóhelyekre bontják; magas pálmák közé helyeztet hintaszékkel bölcsőt kínálnak az álmodozó tétlenségnek. A hall hátterében faragott tölgyfalépcső kanyarodik, de csakis a maga kettős fordulatára támaszkodva, a mögötte nyíló mélyedést pedig renetget nagy, festett üvegablak világítja be. A hatalmas lépcső a felmeletlen egy erkélybe torkollik, honnét a lakásba jutunk.

Alighogy beléptem, a gyönyörű lépcsőn egy nő jön lefelé. Csontos, ösztövére asszonyi temperamentés volt, feketésbarna selyem ruhában, fején különös kis, fehér csipkefőkötő ékeskedett, mely két bársony foglalatán tömördek sok vékony gombostüvel egészen tuskésdisznószerűen volt megtűzelve. Közéledtem feléje, ime a köszönés után folytatott szóvalatásunk fordítása:

— Alighanem Christiane de Nérens kisasszony?
— Az vagyok asszonyom.
— Drommle asszony vagyok. Oh, biztosra vettem, hogy ön az miss, igenis, mondhatom, hogy eltaláltam!
Valóban! Drommle asszony nagyon élelméjű lehet, gondoltam magamban, miután szobát készítették számomra, értem küldtek a vasútra — s hogy az ő szavait idézzem — alighanem eleget beszéltek jövetelemlről a kastélyban.

— Igen, a hereznő ő kegyelmessége határozott utasításokat adott megérkezésére. Mondhatom, hogy minden megtörtént az ön kényelmes elszállásolására, nagyszerűen fogja magát érezni lakosztályában miss de Nérens! James! Thomas! Mit hallgatják itt bizalmaskodva, a mit beszéltek? Mondhatom, hogy mindez nem tartozik magukra. Vigyek fel ezt a podgyászt miss de Nérens szobájába lady Richmond és lady Winifred lakosztálya közé. Rajta! Most hozzám fordult:

— Kövessük őket, miss de Nérens.
Máris James és Thomas nyomán megyünk felfelé. A lebegő lépcső közepe táján, hol akár ötven mehetünk volna egy sorban még egy pillantást vetek a hallra, s újra meglepődöm szép

arányain és gyönyörű beosztásán, de kisérom szava megzavar gyönyörködésemben és magamhoz térít.

Az első emeleten megállunk. — Oh, drága kis néransi kastélyunk! Nem vagy felényi sem, mint Addington-Park, mégis csak eszembe jutsz és sohasem fogom feledni bájos, lakályos környezetet!

Az én lakosztályom egy széles és hosszú előcsarnok közepéről nyílik, mely keresztalakban osztja szét a szobákat s mindegyik végén virágokkal, növényekkel díszített nagy üveglakkkal végződik. A padlón vastag szőnyegek nyelik el a léptek zaját.

James ajtót nyit s én szobámban vagyok. Fogadósobámra, mely hosszabb mint a milyen széles, hálószobám következik, utána csinos öltözőkő szoba jön, melynek mélyedésében a ruhatára egy XVI. Lajos korabeli ablak világít. Az öltözőkő szoba s a ruhatár együtt a szalon nagyságának felelnek meg. Mindhárom helyiség ugyanazzal a nagymintájú szövettel van kárpitozva, fehér liliomok meg sárgák hosszú szárazon karcsú, szürkészöld levelekkel kék alapon fonódnak egybe és valami bagyadt üdeséggel, meghatározhatatlanul finom kék tonussá olvadnak össze.

Jól esik szememnek a majdnem templomias, egyszerű: szép berendezés. Összeillik a butorokkal, melyek oly halványzöldre vannak lakozva, mintha színük csak a falon diszlo levelet visszatükrözödné volna.

A hálószoba, szalon és öltözőkő szoba ablakból bármire nézek is a nyírt gyepe angol kertre a park következik, távolabb erdőségek látszanak, melyek még sötétzöld színekben állnak, mert az ősz csak a leggyöngébb leveleket tudta eddig bearanyozni. Az ég sem oly szürke, mint a milyennek Londonban láttam, hanem mélyszínű kék, és nagy, bolyhos felhők úsznak lassan rajta. Nem tudom, hogy miért — egy hatalmas fenyőfacsoport egy gyepek térség közepén a néransi fenyeveszt juttatja eszembe. Talán az úti fáradság — vagy talán emlékeim könyvekre fakasztanak. Drommle asszony észreveszi, de nincsen nyíre a dolog.

— Úgy látszik miss de Nérens, nem jó kedvvel fog hivatásához. Ha beállunk másokhoz, nem való sirni. Mások egyáltalában nem szeretik a mi fájdalomunkat látni. Mondhatom, mert csak úgy, mint ön, én is másoknak vagyok alárendelve, és vannak tapasztalataim — hogy mosolyogni kell kisasszony, mert nem könyveinket, hanem mosolyunkat kívánják.

Könyvekre fakadok, mire a komorna magában mormogja:

— Mily halgaság!
Azután, midőn kissé lecsöndesedtem, megkísérlettem megmagyarázni, miért is sírok.
— «Kétségtelen miss de Nérens, nem valami vig dolog mások szolgálatába állni, ha előbb gazdagok és előkelők voltunk, mégis higye meg, hogy el kell rejtenie könyveit. Magam is nagyon tisztos viszonyok közt éltem valamikor, egy hajósakács leánya vagyok, mondtam is gyakran Patrick Drommlenek, elhúnyt uramnak: Milyen szomorú alárendelt állásban élni, ha az ember egy hajósakács leánya!»

Akármiilyen furcsa volt is beszélgetésünk, ez az asszony igazat mondott, okosan és bátran kell viselkednem. Az álmodozás csodái és örömei nem az én számomra valók. Kenyeret kell keresnem. Keservesen meggyőződtem arról, hogy ez csak mások szolgálatában lehetséges, csak így szabadulhatok meg a mindennapi szükségletek örlő gondjaitól. Jobb lesz visszafójtanom könnyeimet, mert nem hogy segítenének, hanem csak elbágyasztják lelkemet.

S ha tán meg találnám siratni elvesztett szabadságomat, hadd jusson eszembe és elevenedjen fel gondolatban újra mindaz a szenvedés, melyet független szabadságomban állítottam ki: az alávaló lelküekkel való érintkezés, midőn egy nap alatt háromszor is keresztül-kasul jártam Páris, abban a reményben, hogy óradásra felfogadnak! Az egy frankos óradás, a hirdetések aljas titkai. Ah, többet ér a szabadság az ilyen szabadságnál!

Gyakran már hat órákor lefeküdtem a teli esteiken, hogy megtakarítsam a világitást, a tüzelőt, de még az ebédet is, s ha felidéztem magamban elmúlt szenvedéseimet, egyről sohasem tudok megfeledkezni: Egy napon haza igyekeztem nyomorult kis szobámba, midőn

elszédültem, úgy hogy a villanyos sínei emelkedni kezdtek előttem, a föld, a fák és a padok táncolni látszottak, mire én a földre rogytam.

Ki emelt fel s ki támogatott be egy gyógyszerárba? Valaki a csődületből. Valami sziv-erősítőt írtak velem és a midőn szédülésem elmúlt, tovább indultam, de meg nem vallottam, hogy éhezem. Micsoda kinszenvedés volt egészen a külvárosig gyalog menni, azt hittem, hogy belehalok. Ekkor végre elfogyott bátorságom és eszembe jutott egy egyszerű lélek: a dajkám. Irtam neki.

Napokhosszat vártam aggodalmasan választát, nem jött meg. Végre egy reggelen kopogtatnak ajtómon, öreg Marinem megérkezett. Felkérés, hogy kiszabadítson a büszkeséget letörő nyomornak, ennek a bemoeskoló nevelőnek karjaiból.

Mindezen átestem! Szabadságomnak csak azt az idejét siratom, melyet Marine kunyhójában töltöttem, békében, nyugalomban, alázatos szívem szeretetteljes közelségében. A derek öreg nem akarta megengedni, hogy alkalmazás után lássak, azt tanácsolta:

— «Maradjon parasztnak, lássa, hogy a rög milyen áldott, eltartja az öreget s ép úgy el fogja tartani a fiatalit is.»

Csakhogy terhét örököm nem maradhatott ott. Tétlenségem úgy is tíz hónapig tartott. Visszanyertem nyugalomamat ez alatt a vegetatív élet alatt, testem helyrejött, lelkem megerősödött, visszakapta azt a kissé hányaveti önbizalmát, mely a nőket érdekesekek teszi. A falusi élet viszonylagos szegénységében mégsem voltam már az események oly szerencsétlen játékszere, mely a társadalom ellen napról napra mindinkább fellázad. Sőt újra elfogott őseimnek egész arisztokratikus életvágya; és valamely a jövőbe vetett hit szállott meg, valami vágy, hogy kiszabaduljak erkölcsi halálom nyomozott érzetéből. Erre irtam egy napon családom barátjának, hogy még egyszer próbára tegyem a szerencsét. Atka-e az én természetem, hogy nem engedtem eltáposni egyéniségemet, melyet felsőbbrendűnek és érzékenynek tartok? Marine szive tele volt gyöngéd szánalommal, de annak, ki segíteni akar gyöngésemem és meg akarja gyógyítani erkölcsi fájdalmaimat, nem szabad sirnia! Ha még én magam is sírok. Vágyaim az ismeretlenért vágnak, fiatal életem, mely bennem forr, újra élni kíván.

Anyám szelid és érzékeny lelkű volt, atyám élénk és heves, telve mindannak sóvárgó vágyától, a mi a lelket neveli és lelkesíti, de nem vetette meg a mulandó élvezeteket sem... jól érzem, hogy két egyéniség egybeolvadásából születtem. Kiállottam megpróbáltatásaim és most jobb napokat kívánok magamnak nemcsak anyám ajtatos hitével, de atyám erős akaratával is.

Ugyanazon napon, éjfélok.

Öt óra tájban Drommle asszony értem jött és még ünneplésesebb s még feszesebb volt, mint az imént, mert a hivatalos bemutatkozás közelgett. Arról, hogy milyen figyelmesen vizsgált, rájöttem, hogy mily derék személy, mert még ruhám ránczeit is elsimította, sőt övem csokrárt is megtűzte. El is mosolyodtam volna gondoskodásán, ha nekem magamnak is nem okozott volna némi aggodalmat bemutatkozásom. Egyaránt félt-m attól, hogy én nem fogok tettszeni és attól is, hogy ők nem fognak tettszeni nekem. Meg fogok-e felelni szerepemnek? Aggódom ezért, mert gögős vagyok és hiúságom könnyen megsértődik, sőt kemény és kíméletlen szavak mindenféle rosz indulatot támasztanak bennem.

— Gyerünk, Nérens kisasszony! Mindene rendben van. Megengedi ugy-e megjegyezmem, hogy szoknyája kivált csipőben kissé feszes! Jól odasimul! Bár az ön finom, bőrvöbe szorított derekán kitűnően áll is és tisztességesnek látszik, még ha nem is az! Úgy bizony!

— Öltözzék talán át?
— Ugyan dehogyan! Most ön kinevet és azt mondja magában: maradi vénasszony! Ne öltözzék át miss, az ön dereka mégis csak az öné, aztán meg nem is a magamfajta öregek számára öltözött fel.

Szavai mögött megtaláltam gondolatát és hálásan kezet szorítottam a derek öreggel, mert aggodalommal töltötte el az, milyen benyomást

HORN EDE MOST LELEPLEZETT EMLÉKTÁBLÁJA VÁGÓHELYI SZÜLŐHÁZÁN. — Sámuel Kornél műve.

fogok kelteni. Jó Drommle asszony! Ez csak némi anyáskodó gondoskodás volt, hálás is vagyok érte.

Lementünk, áthaladtunk a hallon, aztán két óriási fogadósobán. Az első hatyonyakas empire modorban készült, a másik régi falszönyegekkel volt borítva és bátran múzeumnak lehetett volna tartani, oly szépek voltak XIV. Lajos korabeli butorai, festményei, meg régi márványszobrai. Négy nagy ajtó nyílt belőle: kettő az empire fogadósobába, ezekkel sz-mközt a harmadik egy nagy billiard és játéktérbe, a negyedik jobbra az elsőhöz hasonlatos szalonba, mely azonban mindenféle női tárggyal, munkakosárral, könyvvel, folyóirattal, ujsággal volt tele. Ez a szoba már lakott szoba volt és vár a kastélyt éjjel nappal fűtik a fűtőkészülékkel, hatalmas tűz lobogott nagy kandallójában.

Izgatottan lépek be.

Három hölgy ül benne: lady Gwendoline Richmond, Surrey hercegnő anyja a tűz közelében a «Times»-t olvassa. Elégő testes asszony, fekete selyemruha van rajta és egy crepe de Chine fáttyallal diszitett övezgi főkötő. Mióta lord Richard Richmond elhalálozásával özvegy maradt, nem tette le ezt a fejdíszet. Halvány szemének nyájas tekintetével az öreg lady fürkészve tekintett reám. Arcszíne jó, orra nagy és vastag, de szája szépen ivelt és mosolygós, egészen előkelőnek és jóságosnak látszik.

Surrey hercegnő sovány, arcszíne kissé sárgás, tekintete hideg és kemény; elegánsan öltözködik, mintegy ötven évesnek látszik. Fiatalkorában szép lehetett, a hangja — mily különös ellentét — dallamos.

Lady Winifred tizenöt éves finom, kicsike leány, szemei szakaszott oly kékek mint a nagyanyjáié. Aranyosin haja selymes fűrtökben dúsan és hullámosan bomlik ki teknősbéka fésűje alól. Sima, tiszta, fénylő homloka van, mely egész arcának ragyogó kifejezést ad. Ajkai erősen ivelték és mosolygva, kissé nyitva maradnak, úgy hogy bámulatosan fehér fogai kicsillannak. Ezeknek a virágszínű szemei, fehér és rózsaszínű testrészeknek kis orra szerfelett eredeti bájt kölcsönöz. Lady Winifred orra ugyanis egy kis, hamis, fítos orr, bájos kis orr, szellemes is, de mégis csak pisze. Fittyet hány az égnek és mindenkit kérdőre von. Megsinosen az egész földön bájosabb és csinosabb orr nála, de nem is hasonlít a közönségesen megszokott pisze orrokhöz. Finom, dacos, és a lányka állat kettéosztó gödröcskével együtt a legcsinosabb ékesség, mit valaha emberi arczon

láttam. Ez az orr egyenesen csak virágillat szippautására termett, a gödröcske viszont csókok fészekének.

Midőn belépek, lady Winifred feláll, felém közeledik, kezét nyújt és erőteljes kézfogással megrázza az enyémet. Észreveszem, hogy kissé sántít, de még ez a bizettség is olyan, mint az orra, ép oly kevésbé bántó, inkább csak egy félig futó, félig szálló madárka szökkenéséhez hasonlít, melylyel az a fűvön át egy harmatesőpphöz siet. Winifred valamivel kisebb énnálam, épen annyival, hogy védelmezőjének érezhetem magam, dereka karcsú; tanítványom nagyon bájos és még fogyatkozásai is csak bájosabbá teszik.

— «Nérans kisasszony — így szólott hozzám — reményemmel jól fogja magát érezni, ezt higgye meg, tiszta szívből kívánom.»

Annyira megzavarodtam, hogy szólanul ráztam meg kezét, mire a hercegnő zsembléni kezdett:

— «Ugyan — Winnie — hagyja belépni a kisasszonyt! Mindig ily nevetséges jeleneteket rendez!»

Édes gyermek! Megeráztam ösztönzerű vonzalmáért! Mily jól esett szívemnek!

Míg a kis Winnie anyja rendreutasítására zavartan félre állt, az ekéket folytatta:

— «Nérans kisasszony! Standigete lord nagyon feldicsérte önt nekem. Remélem, hogy viselkedésével is meg fogja nyerni rokonszen-vünket. Mindnyájan jóindulattal viseltetünk ön iránt, én magam pedig igen örvendek, hogy társaságbeli hölgy kerül leányom mellé!»

— Asszonyom! Mindent meg fogok tenni, hogy megérdemljem...

— Jó — jó! Nérans kisasszony — vágott közbe lady Richmond. — Először is teázni fog itt velünk kedvesem. Sejttem, hogy jól kioktattott cselédjeinknek eszébe sem jutott, hogy önként az út fardalmait utas valami frissítőt kínáljon. Ugy-e? Az ön mosolya megerősíti gyanumat. Eanáls Drommlenél nincs korlátoltabb teremtés a földön. Pár pillanattal legyen egy kis türellemmel, kedvesem, mert néha-néha Addington-Parkban is szoktak étkezni. Winnie, beszélgessenek a kisasszonnyal, míg felszolgálnak.

Közeledtem a fiatal leányhoz. A társalgás megindulására szerencse volt, hogy a hercegnő kiment a szalonból, erre az özvegy ismét megszólalt:

— Nérans kisasszony, igazán örülök, hogy unokámat az ön társaságában láthatom. Ő áldott jó lélek! Mindjárt megláttam, hogy az én

aranyosom jól fogja magát érezni, az ön társaságában. Rajta! Üljenek mindketten mellem, nagyon szeretem a fiatalokat! Azt hiszem, kisasszony, hogy mi kettőnkkel jól meg fog férni. Mindenesetre az idősebbik ladyvel is kell tördnie. Tudja-e kedvesem, hogy ön bájos? Értetek hozzá! Mily csinos fekete haja van, arany-színben játszó szeme, hosszú selymes szempillái, bizony, kedvesem, a szeme elbájoló!

Személyem e jóindulata leírására elmosolyodtam. Az öreg hölgy szeméhez emelte lorgnetjét és így folytatta:

— Ah! Winnie! Nérans kisasszony arcában megláthatja azt az orrot, melyet álmában magának kívánni szokott! Igen Winnie sasorról szokott álmodni. Az ön pedig nagyon is csinos. Bizony! Semmimem ritkább egy csinos orrnál, higgye meg! Szép szem, bájos száj sok van, de szép orr? Majdnem mind gyatra. Alakja meg elegáns, lágy, finom, igen, igen, én értek ehhez! Ön igazi parisi nő s én szeretem a párisi nőket, hiszen anyám francia volt, csak atyám angol. Szenvedélyes szerelemből vette el, egyszer majd elmesélem önnek e históriát. Ezért ön nem szakadt teljesen idegenbe! Nem ám! Nem ám!

A drága öreg lady kezét nyújtott, tisztelettel meghajoltam s megcsókoltam. Lágy és hervadt kezére könnyeim gördültek. Két kezével erre ajkaihoz vont a fejemet és homlokra csókolt. Mindhárom állagultunk és szólanok maradtunk, míg csak a hercegnő vissza nem tart.

E perctől kezdve elmondhatom, hogy lady Richmondot és lady Winifredet szeretem, mert szívünk megérti egymást. Mellettük biztosságban és bizalmasan érzem magamat.

A szolgaszemélyzet teát hozott, lady Surrey kitöltögette s mi társalognva fogyasztottuk. Megtudtam, hogy Surrey herceg legidősebb fiával Guildford marquisval vadászaton jár, hogy a másodsülött fiú, kit Winifred Eddienek nevez, Windsorban a királyi testőrségben a királynő mellett teljesít szolgálatot. Ha kiszolgáltá ott az esztendejét, egy londoni ezredhez fog kerülni, a minnek luga nagyon örül, mert így gyakrabban láthatja majd.

Ügylátszik Winifred nagyon szereti fiatalabbik bátyját, ki sem a Surrey cimben, sem a vagyonban nem fog örökösödni, mivel mindez angol jog szerint csak az idősebbik testvért illeti.

Guildford marquisnak milliókra rugó jövedelem jut, míg öcsésének egész vagyona legjobb esetben hatszázezer franknyi lesz. Lady Winifred kis unokatestvéreit is felsorolta, Richardot, a marquis fiát, kit öt éves baby leté a szolgaszemélyzet komolyan már most lord Barkleynak nevez, aztán egy három éves csöpp leánykat, lady Florence Barkleyt; és úgy látszik rajong mindkettőjükért, hogy ő a néjük. Tea után lady Surrey felkért, hogy zongorázzak valamit. Chopin egy improptuját, majd Liszt egy rapszódiaját játszottam el, utána egy pár régi balladát énekeltem, melyek alighanem érdekelték hallgatómat, különösen lady Winifredet, mert meg is kért, hogy adjak neki minden reggel énekelekzet. E végett majd egy pianót állítanak fel fogadósobomban, mely tanulószobául fog szolgálni.

Végre hét óraker öltözködni mentünk a dínkerhez, melyet nyolc óraker találunk. Ettől a perctől kezdve, hogy a ladyk visszavonultak, Winifreddel jól felhasználtuk együttlétünket, hogy még jobban megismerkedjünk. Rokonszen-vünk egymás iránt percről-percre nőtt. Winifred el volt ragadtatva mindattól az apróságtól, melyet a különböző polcokon ügyesen elhelyeztem. Figyelmesen nézegette anyám és atyám miniatürképét, melyet íróasztalomra állítottam, majd bájos szánakozással ezt sottogta fülembre:

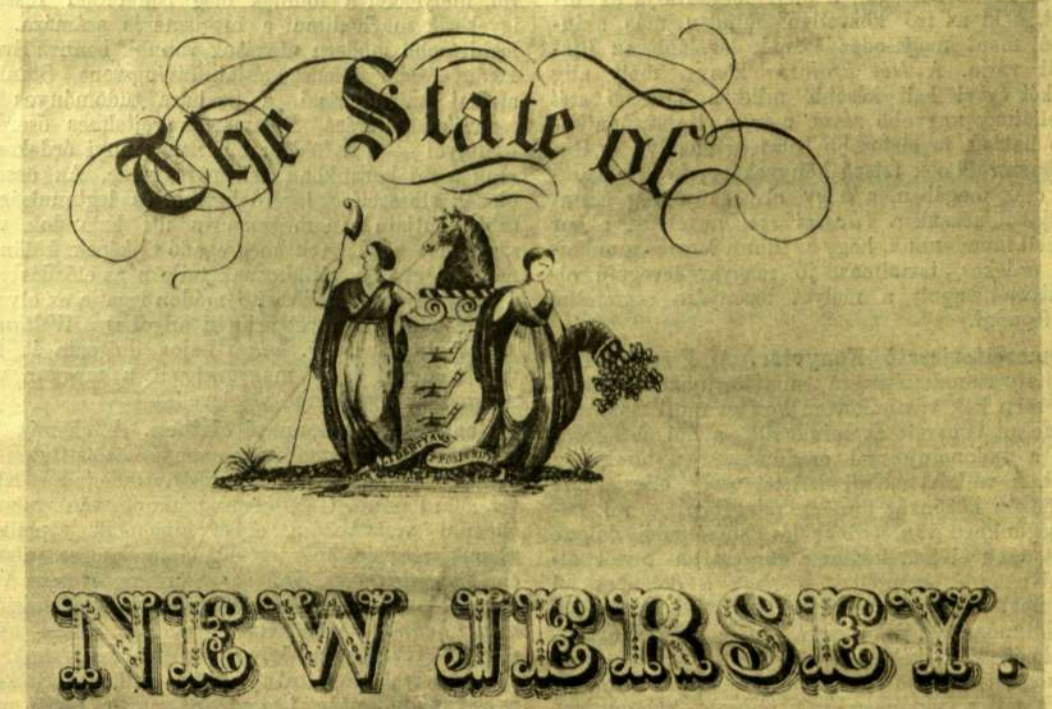
— Szegény, szegény Christiane kisasszony, úgy-e jó barátok leszünk?

Szívemre öleltem őt, mert boldog voltam, hogy ilyen finom lelkű. Mindkettőnek szive örült, mert megérezte, hogy a kifejezhetetlen dolgokat egyformán megértjük, még akkor is, ha hallgatunk. Örültünk annak, hogy nem tartozunk azok közé, kik ugyanannál a lelki hőfoknál különböző meletet kívánnak meg a lelkesedéshez. Soká tartottuk egymást, némán, átölelve. Elsőnek Winifred törte meg a csendet.

(Folytatása következik.)

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Irka-írka. Szép Ernő kis cikkeit lapunkból is ismeri a közönség. Egész új, egyéni fajtából valók, középen állnak a napi érdekre dolgozó zurnaliszta műfajok és a szoros értelemben vett irodalom között. Amazokhoz tartoznak, mert mégis csak az ujság szükséglete szülte őket, de fellendülnék emebbe egész valójuk irodalmi jellegével. Tulajdonképpen kis hangulatképek, melyekben nem az a fontos, hogy miről van bennük szó, hanem az író hangulata, a mely előtti szemlélete képeit, élete apró eseményeit. Egy fővárosi ember, a ki a fővárosi emberek ezreinek életét éli, csak érzékenyebb lélekkel, a benyomásokat erősebben viszázó rezonanciával s ezt a rezonanciát szavakba kötve tudja közölni az olvasóval. Ugyanaz a Szép Ernő tünik elénk ezekből a kis képekből, a kit verseiből ismerünk: egy passzívításra hajló, az életbe belevágakozó, de arra, hogy igazán belemerüljön, lankadt energiája és melancholikus lélek, melyben hangulat-muzsikává válik minden, a mi kívülről bejut. Alapjában véve nagy gyermek, a ki beleszóppant az életbe, új neki minden, el tud álmétködni a legegyszerűbb dolgokon, tele van méléző borongással, de valami rejtkező élet-örömmel is, a mely szenzációvá teszi számára a leginkább mindennapi dolgokat és mindent úgy látat vele, mintha ő látná e világon legelőször és mintha egyedül csak ő látná. Az egész világ egy nagy subjektivitásban olvad fel s ez a subjektivitás adja meg a kis cikkeknek legfőbb vonzóerejét. Mindig érdekes és vonzó, ha valaki egész lelkét kitarja az ember előtt s az egész világot csak ürügynek tekintti önmaga tly kinyilatkoztatásaira, — föltéve, hogy ezt művészettel tudja csi-

A New-Jersey amerikai állam alsó és felső háza által Kossuth Lajos látogatásakor 1851 január 28-án hozott határozat alapján. E határozatban New-Jersey felhívta az Egyesült-Államok kongresszusát, hogy követei útján tiltakozzék az 1849-iki orosz intervenció ellen és követelje Magyarország függetlenségét.

nálni. Szép Ernő pedig művész-lélek, a ki külön, nagyobb dolgokra is volna hivatva s csak belső koncentrációjának kérdése, hogy ezeket meg is csinálja. Kis cikkeit, melyeket most egy szép és díszes kötetben gyűjtött össze, együtt is erősen hatnak lírai levegőjükkel, finom formájukkal s a budapesti életből fakadt színeikkel. A könyvhöz *Vadász* Miklós rajzolt címlapot és illusztrációkat, melyek e kitűnő rajzoló-művésznünk legjobb munkái közé tartoznak.

Tavaszi szél. Möriz Zsigmond, most, mikor elért a siker virágos kertjébe, visszanez ifjúkori küzködéseinek göröngyös, magános, meredek útjaira és összegyűjti azt a néhány szál virágot, a mi útja mentén nőtt. Egyszerű szóval mondva: a siker révébe jutott író összegyűjti azokat a fiatalkori munkáit, melyekkel egykor hiában ostromolta a nyilvánosság kapuit, nem tudta velük elérni azt, a miért a fiatal író küzd és verejtékezik: hogy észreveggyék, meghallgassák és megkülönböztessék a szürke, középserű írók tömegétől. Most, mikor az appellálás jogát megszerezte, appellálni akar a közönséghez, megmutatni, hogy igazságtalanul szorították vissza, meghosszabbítva kezdő-korának küzködéseit? Avagy csak szereti a szenvedések korából való gyermekeit is s a mint módja van benne, jogukhoz juttatja őket, rájuk vetve azt a világságot, a mely most már, sikerei után kijár mindennek, a mi az ő kezéből került ki? Ismerve az író s olvasva a könyv előszavát, az utóbbi kell hinnünk, bár az is bizonyos, hogy évek múlva, elidegenedett szemmel nézve át újra a fiatalkori dolgait, rá kellett jönnie, hogy magukban véve is értéket jelentenek. Aligha adta volna ki őket, ha úgy találja, hogy csak fejlődési dokumentumok, vagy adatai az ő irodalmi életrajzában. S ebben igazas van. A 25 novella között van néhány, a mely ma is szívesen nékül megállhat Möriz legjobb novellái között s alig van közte olyan, a mely legalább egyben-másban ne árulna el valami kiváló tulajdonságot. A kötet, még ha teljesen ismeretlen nevű embertől származnék is, akkor sem hatna afféle szárnyprobálgatásnak, akkor is egy bár még hangját váltó, egyben-másban akadozó kezű, de mindenlehetőséget magában rejtő írónak lépését jelentené a teljes kifejlesztés felé. Akkor is azt találunk, hogy érdekes könyvet kaptunk egy érdekes írótól. Annak pedig, a ki az író fejlődésének és pontosabb megértésének szempontjából olvassa, még érdekesebb és tanulságosabb: a megértő olvasónak nincs tanulságosabb látvány, mint mikor az író keresi a maga saját útját, saját mondani valóit, a saját mondani valóhoz a saját mondatok idegen hatásokat, az előzőitől és kortársaitól örökölt megszokott formák és látásmódok bilincsein s a külső-belső kiforrottság hiányából eredő tétovázásokon keresztül. Érdekes megállapítani azt is, hogy a kezdő-kor szögleteiségei nem apránként hámliknak le az íróról, hanem egyszerre hullanak le, mikor a teljes kifejlesztés ér az ember és föleg mikor megismeri a nyilvánosság szögleteit kikerekítő, bizonytalanságokat megszüldítő, az ember egész lényét koncentráció hatását. A *Tavaszi szél* kötet minden novelláján érezni még némi egyenlenséget, túlerős hangsúlyt olyan dolgokon, melyek hangsúly nélkül hatásosabbak vol-

Kossuth Lajos útlevele, melyet a konstantinápolyi amerikai nagykövet állított ki számára. Az útlevelét más emigrációs iratokkal egy Teléki-téri ószerszén találták egy húsz év óta ott heverő táskában. Most Mészáros Győző kávé birtokában.

nának, egyes részleteknek túlságos kiemelkedését az egész rovására s különösen a hatásosabb bizonyos szándékosságát, a mely megvárja az olvasót, a ki az iró közvetlen, minden más szándékától ment maga-odaadásának legalább az illuzióját várja. A Hét krajczár könyv, mely egy-két évvel kelt később, mint a Tavasszi szél novelláinak nagyobb része, már a legharmonikusabb hatású, legbiztosabb belső egyensúlyú és legösszöntöserűbbnek tetsző könyvek egyike. Ha azonban csak magában, a nagy olvasóközönség szempontjából nézzük a Tavasszi szél novelláit, akkor azt kell mondanunk, hogy az ifjonti Móríc munkái érdekes, tartalmas, jó magyar levegőjű olvasnivalót kapott, a melyet bizonyára szeretettel fog fogadni.

Ismeretterjesztő Könyvtár. A Franklin-Társulat ily című népszerű ismeretterjesztő vállalatának szép két vaszonkötésű kötetét most már általánosan ismeretesek mindenütt, a hol érdeklődnek a tudomány mai eredményei és törekvései iránt. A vállalat eddigi kötetei nagy elterjedésre találtak a közönség minden rétegében. A mi közönségünkben van érdeklődés komolyabb dolgok iránt, csak el kell találni a tárgyat, a miről olvasni akar és a módot, a hogy a dolgokat fel kell neki dolgozni. Az Ismeretterjesztő Könyvtár ezt kitűnően eltalálta, ezért van is sikere az olvasóknál. Most két új kötetet jelent meg. Az egyik A modern villamosság címmel mondja el mindazt, a mit a villamosságról tudunk, különös tekintettel érdekes gyakorlati alkalmazásaira. A mit a villamosságról az iskolában tanultunk, az eleget ugyan arra, hogy tovább fejlesszük ismereteinket, de magában véve, részletes ismeret-szerzés nélkül nem elevenedik meg bennünk s idővel el is homályosodik. Ez a könyv arra való, hogy ismereteinket megalévent és gondolatunkban állandóvá tegye. Kellő részletességgel tárgyal mindent, a villamosság mibenlétének kérdéséről fogva gyakorlati alkalmazásának legkülönbözőbb módjait. Általában véve az ilyen tárgyakat nehezeknek és bonyolultaknak szokták tartani; az olvasó csodálkozni fog, milyen könnyen tájékozódik ebből a könyvből a legnehezebbek tartott kérdések dolgában is s e mellett nem is kell fáradozni, mert az egész könyv jól informáltsága mellett élvezetes olvasmány is. A könyv eredeti szerzőjében, Charles Gibsonban megvan az angol ember praktikus érzeke és világos gondolkodása s magyar fordítója, Hajós Rezső igen ügyesen hozza közel a mondanivalókat a magyar olvasóhoz. A másik

új kötet az Ujkori híres utazók-ról szól, az emberi kultúrának azokról az újabbkori erőfeszítéseiről, melyekkel a földnek még ismeretlen részeit igyekeznek meghódítani a megismerés számára. A leghíresebb modern utazások vannak benne: Sven Hedin ázsiai felfedező útjai, Livingstone, Stanley afrikai kalandozásai, a Szahara tudományos és technikai feltárása, Délamerika rejtelmes öserdei és folyói — s a földgömbnek megannyi érdekes és csak a mi korunkban felismert része. Az összes utazók elbeszélése legérdekesebb és legtanulságosabb pontjain van megragadva, úti kalandok, veszedelmes küzdelmek, megragadó tájképek, különös néprajzi adatok váltakoznak tarták az előadásban, a mely szinte érdekesítő módon izgatja az olvasó képzeletét. A könyvet szintén angol író, Williams Archibald írta s dr. Mikes Lajos dolgozta át kiváló gondallal és jó magyarsággal, a magyar vonatkozások figyelembe vételével.

Chemia a mindennapi életben. A chemia az a tudomány, melynek valamennyi között talán a legtöbb kapcsolata van az ember mindennapi életével. Majd minden életjelenségünknek van valami kémiai vonatkozása, egész higiénénk, táplálkozásunk, szervezetünk legtöbb életműködése valami kémiai jelenséggel van kapcsolatban. Hankó Vilmos életünkkel ezzel a kémiai oldalával ismert meg Chemia a mindennapi életben című népszerű könyvében. A levegő, a mit beszívunk, a víz, melylyel szomjunkat oltjuk, testünket és környezetünket tisztán tartjuk, a tűz, a mely nélkül élni se tudnánk, az a százelede anyag, melyeket táplálékunk előállításához, tisztaságunkhoz, különféle eszközeinkhez használunk, a mai technológia alkalmazásai, melyeket életünk könyvelésének szinte magától értetődő kiegészítőinek tekintünk, a világítás forrásai, élelmiszereink stb. — szóval mindennapi életünk minden kelleke és szükséglete meg van a könyvben magyarázva. Hankó Vilmos legkiválóbb népszerűsítő íróink egyike, kellemesen, világosan tud irni, érthetően annak is, a kinek kevés a természettudományi előismerete és mégsem válik sekélyessé, mindig tudományos színvonalon marad.

Könyv a gyermekről. Dr. Lévai Ödön ily című könyve, mely az idei karácsonyi könyv-vásár-újdonságai között jelent meg, egy tanult, okos és jóindulatú orvosnak a megfigyeléseit, gondolatait és megállapításait adja a gyermekről. Nem a szakemberhez szól, hanem a laikus olvasók széles köréhez, de a nélkül, hogy színvonalának a leszállítását jelentené, csak lefordítja a min-

den napi élet nyelvére azt, a mi a tudomány eredményeiből már elég éretten arra, hogy a nagyközönség elé vigyék. A könyv a gyermekről, illetőleg a csecsemőről való tudnivalókat mondja el úgy, hogy az olvasó nem csupán egy ponton fogja meg, hanem támasztékokat ad neki mindentelől az életből, hogy mondanivalóját értékes és érdekessé tegye. Nem a saját orvosi szempontjából néz és ítélt, hanem az olvasó szempontjából; alig van a napi életnek olyan helyzete, a melybe el ne vezetne a gyermekkel kapcsolatban. Előadása eleve érdekesen elhozza a távoli világok kultúráit, a történet, a képzőművészet tanulságait, mindig cizálja szempontjából. Tudományos dolgoknak ilyen módd tárgyalása mindig a tudomány és művészet határvonalain kell, hogy mozogjon s a könyvnek egyik fő érdeme, hogy sohasem lépi át azt a vonalat, a hol a tudományos megbízhatóság és komolyság végződik; mindenütt megéri benne a dolgokkal tisztában levő s tudományosan felvilágosított gondolkodású orvost.

A Jó Pajtás, Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja január 12-iki számában verseket közöl Lampérth Gézáról, Rudnyánszky Gyuláról, Benedek Elekéről, elbeszélést Bőr Bóskötől, Szemere Györgytől, Sebők Zsigmond folytatja új Dörögő-ciklusát Dörögő úr és Kavaracs Péli címmel, Zsiga bácsi mulatságos mókat mond el, Rákosi Viktor folytatja újkör megkezdett mulatságos regényét. A rejtvények, szerkesztői üzenetek egészíti ki a szám gazdag tartalmát. A Jó Pajtás-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona, egyes szám ára 20 fillér. Mutatószámot kívánatra küld a kiadóhivatal. (IV. ker. Egyetem-utca 4.)

Új könyvek. Irka-írka. Irta Szép Ernő. Vadász Miklós rajzaival. Budapest, Franklin-Társulat; ára 6 korona. Tavasszi szél. Elbeszélések, írta Móríc Zsigmond. Budapest, a Nyugat kiadása; ára 4 korona. Ujkori híres utazók. Különös szokások és érdekes utazók borzalmas kalandjai és érdekes földfedezési a világ minden részében. Williams Archibald angol eredetű nyomán átdolgozta dr. Mikes Lajos. Budapest, Franklin-Társulat; ára díszkötésben 8 korona. A modern villamosság. Népszerű leírása annak, a mit mi a villamosságról tudunk, különös tekintettel érdekes gyakorlati alkalmazásaira. Irta Charles R. Gibson. Angolból fordította Hajós Rezső. Budapest, Franklin-Társulat; ára díszkötésben 8 korona.

Chemia a mindennapi életben. Irta dr. Hankó Vilmos. Budapest, Lampel R. (Wodianer F. és fia); ára 4-80 korona.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: HERENDY VILMOS székeshérvári nyug. városi szállásmester, volt nyegnyennyolcas honvédtizedes, később Olaszországban magyar legionárius főhadnagy, 84 éves korában Székeshérvárról. — OETL FERENCZ nyug. miniszteri tanácsos, a Lipót-rend lovagja; a Rózsadomb és Vidéke Egyesület elnöke, 79 éves korában Budapesten. — FEJÉR EMÁNUEL pápai prelátus, munkatárs székeshérvári prépost-kanonok, a vas-koronarend lovagja, Ung vármegye törvényhatósági bizottsági tagja, 73 éves korában Ungváron. — KISHINDI HINDY KÁLMÁN királyi tanácsos, 72 éves korában Budapesten. — GRÓF CSÁKY EMÁNUEL, Szepesmegye örökös főispánja, 65 éves korában Bécsben. — GÁRAN DÁNIEL ügyvéd, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye tiszteletbeli ügyésze, 62 éves korában Budapesten. — DUCHON ÖDÖN ügyvéd, a szigetvári takarékpénztár aligazgatója, törvényhatósági tag; volt országgyűlési képviselő, 58 éves korában Szigetváron. — ELEK ISTVÁN földbirtokos, 58 éves korában Tiszasszőllősen. — HEGEDŰS BÉLA, a Barcsay-utcai állami főgimnázium tanára, a budapesti református egyház tanácsosa, 55 éves korában Budapesten. — MOLNÁR ISTVÁN Sopron vármegye főjegyzője, 55 éves korában Sopronban. — TOST BÉLA gyógyász, fűdőigazgató, 63 éves korában Szőlőskén. — BOTTKA VINCZE PÁL zombolyai uradalmi tisztartó, 62 éves korában Zombolyán. — ABONYI MRS. A. Budapesti Hírlap-vallalat nyomdai tisztviselője Rákosszentmihályon. — NÁDASI TRSZYVÁNSZKI KÁLMÁN, 45 éves korában Budapesten. — LORBERER GYÖRGY, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság kárbecslő felügyelője, 63 éves korában Budapesten. — FALUSY LACZKA, Falussy Árpád és felesége szül. Jerney Margit, 4 éves kis fia Erendredben. — ÖZV. KASSAI RAISZ GEDEONÉ dr. né. szül. szász-rákai Lükő Sarolta, 73 éves korában Budapesten. — LÁSZLÓFALVI VELITS AGOSTONÉ szül. leszeiczki és vitkoviczi Smalovszky Mária, néhai lászlófalvi Velits Agoston kormánybiztos és töröczmezei helyettes alispán özvegye, Zsolnaberkesen. — ÖZV. NEMES JÁNOSÉ szül. Gruber Magdolna, 76 éves korában Győrött. — BELCSÁK MICZI, Belcsák László és neje szül. Kriek Irma, 33 éves leánya Léván.

EGYVELEG.

* Csoda tojás. Egy salcburgi czukráz nemrég, a vihar nemrég egy tojást tört fel, nagy álmétködésárra a tojás sárgája helyett meg egy teljesen kifejlett kis kisseb hétéjs tojást talált abban. Az eset azért érdekes a felemlítésre, mert ilyen kettős héjú tojás legfeljebb 10 millió évtől akad egy.

Tátráfüredről jelentik, hogy a Magas Tátrában beállott a legnagyobb téli idejű tél. Bőséges havazás után magas hó borít hegyet, völgyet, tisztán sőt a ragyogó nap a sötétlők égből. Nagy számban tartózkodnak Tátráfüreden úgy sportolók, mint üdülő vendégek, külföldiek is sokan, köztük Reinhardt M. sziniszegedi családjával Berlinből, Erbslöh főkor-mánytanácsos, Ehrlich egyetemi tanár Breslauból stb.

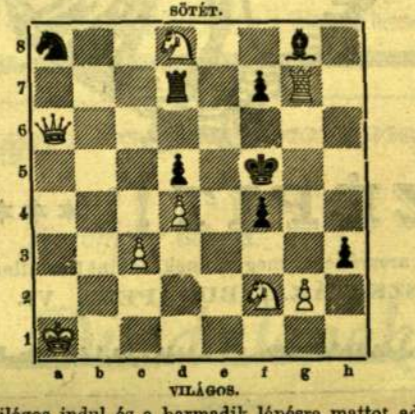
A diszkrétén előkelő illat, mely a Gualdy-parfümöt jellemli, hódította meg a legmagasabb köröket s ez teszi általánosan kedvelté ezen híres párizsi különlegességet, mely (lásd má hirdetés) a bel- és külföldi cs. és kir. udvari illatszerüzletekben kapható.

Szerkesztői üzenetek.

Újév. Szavak, szavak, melyek hidegen pengenek, mert nem érzünk mögöttük meleg, emberi indulatot. Elhibázott élet. Szokvány-szentalizmus történet, minden írói erő nélkül megírva. Osszlik a fától. Megbocsátunk annak, a ki nekünk vétett. Itt-ott van egy-egy sor, a mely egy kis lendülettel indul neki, de mindig visszazuhan a prózába.

SAKKJÁTÉK.

2831. számú feladvány Jaspersen J.-től, Holte.

Világos indul és a harmadik lépésre mattot ad.

A 2821. számú feladvány megfejtése Dr. Schwede C.-től.

Világos. Sötét. 1. H7-g3 b5-b4 (a, b) 1. ... K4-d5 2. B8-d8 f8-f7 2. ... K2-g3 f8-f7 1. ... b5-a4 2. B8-c5 stb.

2822. számú feladvány megfejtése König A.-tól.

Világos. Sötét. 1. V4-a8 ... V47-c8 (a, b, c) 1. ... V47-g4 2. H4-e5 f5-f6 2. ... H4-f6 f5-f6 1. ... K5-d5 1. ... K5-f5 2. H4-f6 f5-f6 2. H4-g3 f5-f6

Helyesen fejtették meg: Merényi Lajos. — Geist József és Stark Vilmos. — A Budapesti Sakk-kör. — A Budapesti III. ker. Sakk-kör. — Ludányi Antal. — Wyszogrod Pál. — Beer Mór. — Gótló István (Budapest) Nemeth Péter (Csongor). — Kintz Róbert (Fakert). — Müller Nándor (Szombathely). — Hoffbauer Antal (Lipót-udvar). — Szabó János (Bakony-Szentlászló). — A Győr Sakk-kör. — Sándor Jenő. — Mátsey József (Győr). — A Zborói Társaság. — A Kálocai Keresztény Kör. — Vécsei Miklós (Zirc). — Ifj. Hubay Bertalan (Buda-ujlak). — A Dunaföldvári Egyenlőségi kör (Dunaföldvár). — Baross Mihály (Biharudvari). — Csolnoki István (Hajdúhadháza). — A Leibiczi Gazdasági Kaszinó (Leibicz). — Lustyik János és Szivák János (Alberti-irsa). — Csengeri Cassinó (Csenger). — Király Mihály (Zenta). — Kana Bezsó (Temesváros). — Budai Sakkos Társaság (Budapest). — Falikó Imre (Tolpás).

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 50-ik számában megjelent képtalány megfejtése: Jobb az okos bolond, mint a bolond bölcs.

Feloldó szerkesztés: HOITSY PÁL. Szerkesztői iroda: Budapest, IV., Vármegye-u. 11. Kiadó-hivatal: Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Vegyenek Svajczi Taffettet. Kérjék mintát a mi újdonságainkból fókete, fehér, vagy színesben: Taffetas, Changeants, Faconnés, Crépe de Chine, Duchesse, Ecosse, Colonne, Mousseline 130-cm, szőlő, méterje K. 1.30-tól kezdve, Barony és Pils ruhák, és blúzoknak stb., valamint blúzok és ruhák valódi svajczi hímzéssel batist, gyapjú, vásson, és selyemben. Mi csak a legrészelettel szőlő selymeszövet árulunk, hűvös enélkül magánvökönek, postaköltséggel, és vám-mentesen a lakásba. — (Dupla levélhívog.) Schweizer és Társa, Luzern U23 (Svajcz) Selymeszövet-kivétel — Kir. udv. szállított.

bácsi! néni! ide figyelj palma kaucsuk sarokot viselj! Illustration of a woman sitting at a table with a palm tree in the background.

GUELDY PARFUMERIE DE LUXE PARIS. GUELDEY, parfümök: „LA VIOLETTE”, „LES MIMOSÉES”, „LA ROSE DE GUELDEY”, „LE BOIS-SACRE”, „STELLA MARE”, „L'EMPRÉE”, „DOUX-SONGE”. Kaphatók Budapesten a következő cs. és kir. udvari illatszerüzletekben és drogériákban: MÜLLER J. L. IV., Koronaherceg-u. 3. VÉRTESSY SÁNDOR IV. Kristóf-tér 8. MOLNÁR és MOSER IV., Koronaherceg-u. 11. LUEFF SÁNDOR IV., Váci-utca 8. LÁNYI PETER PÁL Koronaherceg-n. 10., LUX M. Muzeum-körút 5.

TÁTRALOMNICZ Téli sport szezon: Decem. 15-től febr. 28-ig. A legszebb bob-, rúdli- és skipálya új felvonóval, pósta-, távirás, telefon, vasut- és villamos-állomás. Ószezketetés mindenfelé. Prospektus ingyen és bérmentve.

Lohr Mária (Kronfusz) Gyár és Főüzlet: VIII., Baross-u. 85. A főváros első és legrégebbi csipkésítőt, vegytisztító és kelme-festő gyári intézete. Telefon: 142-2-37 és kelme-festő gyári intézete. Fiók: II., Fő-utca 27. IV., Bakf-út 6. V., Kecskeméti-utca 14. V., Harmincad-u. 4. VI., Poros-körút 39. VI., Andrassy-út 18. VIII., József-körút 2.

AZ ÖREGEM is mindig azt mondta, hogy szeplők eltűzésére, valamint finom, puha bőr és fehér teint elérésére és megővésére nincs jobb szappan, mint a világhírt «Steckenperd» Illótej-szappan. Védjegye «Steckenperd», készíti Bergmann & Co. özég Tetschen a/E. — Kapható minden gyógyszerár-, drogéria-, illatszerár-, minden a szakmába vágó üzletben. Darabja 30 fillér. — Hasonlóképpen csodálatosan bevallik a Bergmann-féle «Manera» Illótej-krem fehér és színes nézések megővésére, ennek tubusa 70 fillérért mindenütt kapható.

Josef Winkler & Söhne bőrdönt-táskák és bőraru specialisták Wien, U. Himmelfahrtg. 7. Előkelő! Tartós! Versenyalkül árak! Katalógus ingyen és bérmentve. Azonnal szállítás.

A szépség gazdagság. A szépség hatalom. Ez a legnagyobb kincs csak Mme Rosa Schaffer által feltalált szépségápoló cikkek által érhető el. Poudre ravissante, az arczobrt vakítóan fehérre teszi, szeplőt, szemöldök helyét, anyajegyet eltüntet, ráncokat elsimít és minden bőrt arczát fiatalossá teszi. Ez az egyedüli puder, melynek használata után megmoskodhatunk anélkül, hogy a szeszkezés hatás eltűnne. K 5.— és K 3.—

TÖRLEY Téli Gyógyhely. Téli Sport Remek Téli Klíma. 5 1/2 km. BOBPÁLYA, KORCSOLYPÁLYA Téli idején: DECEMBER-MÁRCIUS Prospektus küld a GRAND HOTEL IGAZGATÓJAHOZ.

SALVATOR kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás vese- és hólyagbajoknál, köszvény-nél, cukorbetegség-nél, vörheny-nél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatású. — Természetes vasmentes savanyvíz. Kapható ásványvizzerkedésekben és gyógyszerárakban. SCHULTES ÁGOST Sány-Lipőcsi Salvatorforrás-vállalat, Budapest, V., Rudolf-rakpart 8.

Dr. Miszné fűzőterme Bpest, IV., Váci-u. 7. I. em. Telefon 142-45. szám. Ajánlja kizárólag mérték után készülő szabadalmazott halszont nélküli fűzőit. Ismertető árjegyzék díjtalan.

„Altwater” Gessler Budapest. Nagy választék bel- és külföldi papírkártyákból Minius Jakob tapéta raktárban Budapest, Rákóczi-ut 6. a Bazár-udvarban.

Crème ravissante, étvizekkel fiatalít K 3.— Eau ravissante a kebel petyhűtő-ségét megakadályozza, erősíti és a legkínzóbb toalettvíz. ... K 6.— Rhodopis minden sápadt arcnak tartós hamvas rózsaszintű kölcsönöz. ... K 3.— Savon ravissante a világ legjobb szappana, feltűnő hatású. ... K 2-40 és K 1-60 Bőrillatszappan a környezetre ellenálló hatású. ... K 2.— „Eau de Cologne” utólrhetetlen hatású 2 K és felebb. All-kötő a dupla áll képződését megakadályozza. ... K 4.— Homlok-kötő ráncz nélküli, márvány-sima homlok elértégséhez. ... K 3.— Királygyöngy ára ... K 2.— Crème rosin a kéznek márvány-finomságot kölcsönöz. ... K 3.— Konoor, ősz hajnak visszaadja a fiatal-kori színt (szőke, barna, sötét-barna, fekete) kis doboz 3 K, nagy 10 K. Kernol a hajnak pompás fényt kölcsönöz. ... K 5.— Hajerősítő megakadályozza a haj kihullását és őszülését. Kopasz helyen a haj növést előmozdítja. ... K 3.— Haj ellenség minden kellemetlen haját azonnal biztosan eltávolít. ... K 3.— Rosa Schaffer-féle kedvencz ibolya-pompás erdei ibolya-illat. ... K 6.— és K 4.— Frostalin, fagytól megóv, vörös orr-és megfagyott helyek egészségessé lesznek K 1.— és K 2.— Lerakat és szétküldési telep XIX/2. Hammerschmidt-gasse 18.

KÖHÖGÉS rekedtség és hurut ellen nincs jobb a RÉTHY-féle pemetefü czukorkánál! Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félt kérjünk, mivel sok hasonlatlan minőségű van. Az eredetnek minden darabján rajta van a Réthy név. 1 doboz ára 60 fill. Nagy doboz 1 kor. Mindenütt kapható!

NEPPON

POUNDER **CRÉME**

Amerika és Európa modern hölgyei csak ezen arczapoló szereket használják.

Hatása csodás. Krém ára 1 kor. 50 fillér.

A modern tudomány vívmánya! Ártalmatlan anyagokból készült.

Japán eljárás szerint. Puder ára 2 korona.

APOL!! **** SZÉPIT!! **** FIATALIT!!

Az arcbőr pár nap alatt lehetőleg finomságot kap, az arczánok megszűnnek, a teint tisztátlanságai eltűnnek. Minden eddigi készítményt túlszárnyal.

FŐRAKTÁR: TÖRÖK JÓZSEF GYÓGYSZERTÁRA, BUDAPEST, VI. KERÜLET, KIRÁLY-UTCA 12. SZÁM.

WIKTORIN

VEZETÉK NÉLKÜLI

LÁMPA

100 gyertyafény erős, óránkénti világításra 3-5 fillérbe kerül, nincs kánoza, bárhova vihető s semmi körülmények között fel nem robbanhat.

Állandó kiállítás

megtekinthető, minden vételkötélzettség nélkül

WIKTORIN ÉS TÁRSA Bpest,
VIII. kerület, Baross-utca 1. szám.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

SPORT SZÁNKÓR

TÉLI-SPORT.

A hírneves „ROHONCZY COLUMBUS” korcsolyák és „ACHILLES” bokavezők főraktára. Nagy raklár korcsolyázható sportszárkókól.

ROHONCZY COLUMBUS korcsolya, párja K 17.
ACHILLES bokavező, párja K 20.
HERKULES korcsolya, K 14 - **KRISTÁNYA** gyönyörű korcsolya, párja K 15 - **VALÓDI ORSZÁGOS** AMERIKAI KÖNYV SÁR ÉS HŐCZIPŐK. Gummi csizmák. HALINA csizma párja K 20

WESZELY ISTVÁN BUDAPEST, IV. TÉR VACZI UTCA 9. SZÁM

Kocsiárucsarnok
Budapest, IX., Köztelek-utca 4.

A monarchia legnagyobb kocsiárucsarnoka. Árjegyzék ingyen.

BETEGÁPOLÁS

Az összes betegápolási cikkek raktára.

Maskotók, sérvkötők művégtagok, gőrsérharisnyák, villanygépek és egyéb egészségügyi cikkek 16410

Fischer Péter és Társa R.-T.
Budapest, Kossuth Lajos-utca 6. Telefon 958.
Alapított 1855. Most megjelent képes árjegyzékünket kívántra ingyen és bérmentve küldjük.

ORSZÁGOS HANGJEGYKÖLCSÖNZŐ INTÉZET
(Rózsavölgyi és Társa-féle)

Bpest, IV., Sütő-u. 6/V., félem.

4 kor. havi előfizetésért 3 kor. havi előfizetésért hetenkint 8 kotta. 3 hetenkint 6 kotta.

Minden ajándék azonnal kapható!

Nához is szállítjuk! Különböző vidékre is Tassák tájékoztatást kérni!

VASBUTOR egyszerű és díszes kivitelben.

FÉMBUTOR új szabadalmazott ágyak.

KERTI BUTOR

LÓSZÓRDERÉKALJAK

GYERMEKKOCSIK finom kivitelben.

MÁRVÁNYSODÓK angol rendszerű

SODRONYÁGYBETÉT KÜLÖNLEGESSÉGEK

DISZTÁRGYAK

FÉMTOILETTEK stb.

Pápai és Náthán
Budapest, VI., Andrassy-út 2.

Árlapok díjtalanul!
Olcsó gyári árak!
Minőség egyedülálló!

MARGIT-CRÉME

Margit-zsappan 70 fillér.
Margit-pouder 1 K 20 fill.

A főranny hölgyek kedvenc szépítő szere, az egész világon el van terjedve. Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra leforgása alatt észlelhető. Mivel a Margit-crémet utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjegyvel lezárt dobozt elfogni, mert csak ilyen készítményt vállal a készítő mindennemű felelősséget. A Margit-créme ártalmatlan, zsírtalan vegyülete készítmény, amely a külföldön általános feltűnést keltett. Ára 1 kor.

Gyártja Földes Kelemen laboratoriuma Aradon.
Kapható minden gyógyszerüzemben, illatszert- és droguüzletben.

Deli és Kedvessy

éttermei (Dunapart-korzó).

Van szerencsénk igen tisztelt vendégeink szíves figyelmét az ujjman átalakított éttermeinkre felhívni, melyek továbbra is elismert szolid alapon fognak vezetetténi. Szepárk, kisebb és nagyobb bál helyiségek. Hazonkivül rendezések, úgy mint eddig, a legpontosabban eszközölteknek.

DELUTÁN FIVE O'CLOCK TEA.
Delután és este Szíves pártfogást kér **DELI ÉS KEDVESSY** tulajdonosok.

+ Csak hölgyeket érdeklí! +

ELSŐ MAGYAR NŐI EGÉSZSÉGTUDÁSI ÉS TESTÁPOLÁSI CZIKKEK SZAKÜZLETE.

KELETI J. Bpest, IV., Koronaheroz-u. 14/16. sz. (ur. Szapary-udvar.)

Az egy saját gyártmányú és külföldi különlegesség: Haakótk az összes alatti bántalmak ellen. Eredeti pártai fűzők és melltartók éptermékünk részére, valamint kiegyenlítőfüzők ferde nővések számára. Cs. és kir. szab. sérvkötők. Egyenestartók. Hygienikus havijáratók. Gumiharisnyák. A legkiválóbb francia és amerikai női övezet különlegességek! Uj! Auto Vaginal Spray. Uj! Irrigátorok, hidok, valamint az összes betegápolási cikkek. — Csak szakavatott női kiszolgálás. — Mérsékelt és polgári árak.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Az új „BERSON” gummisarcok különleges gummi-szfif s ba van bizomnőség tartóssabb keverékből készült, hogy ez a mint a bőr.

BERSON
REG. 14. SEPT. 1912.

Rozsnyay chininczukorkája íztelen chininből

Többszörösen kitűnt. 1869-ben a magyar orvosok és természetvizsgálók díjme vándorgyűlésén nyolcvan arany pályadíjjal jutalmazva.

Láz ellen! Nem keserű!

Legjobb szer láz, váltóláz, malária ellen, különösen gyermekeknek a kik keserű chinin bevenni nem képesek.

Valódi, ha minden egyes piros csomagolópapíron

Rozsnyay Mátvás névalírása olvasható.

Rozsnyay Mátvás gyógyszerüzem Arad, Szabadság-ter.

Koronghy Dénes

Diadalének

Regény.

Ára 4 korona.

Egy fiatal író nyomatékos fellépése ez a regény, amely egyszerű felbirta szerzőjére az általános figyelmet. Cselekvése a művészvilágban játszák s erős összehangolással és színességgel nagy sikert aratott az irodalomban.

Kapható

Lampel R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) r.-i.-nál
Budapest, Andrassy-út 21. sz.
és minden könyvkereskedésben.

Az új „BERSON” gummisarcoknak pontosan olyan a színe és formája, mint az Ön cipője borsarkának, alakjának művészi kivitelében rendkívül elegáns, minősége kiválóan tartós és pehelykönnyű.

Az új „BERSON” gummisarcok megőrzik cipőjének borsarkát az elferdülés ellen, cipőjét állandóan elegáns, tökéletes formájában tartja meg és nagy rugalmasságánál fogva védi az Ön idegeit és hátgerincét.

A számos, teljesen értéktelen versenyzármány-nak célja az, hogy a mintázás utánzásával és hasonlítást elnevezéssel a t. c. közönséget félrevezesse.

A valódi új „BERSON” gummisarcok elegáns aranydobozba van csomagolva, amelyen a szó „BERSON” világosan olvasható. Azonkívül minden valódi új Berson gummisarcban látható az itt ábrázolt gyári jel, melyre különös figyelmet fordítandó.

Kérjen határozottan csakis ezzel a védjeggyel ellátott „BERSON” gummisarcot. Csak saját cipője vagy cipőkereskedője által erősítette cipősarkára és saját érdekében utasítsa vissza minden más gyártmányt.

Bersonművek, Budapest, VII.

MAGYAR ÁGYTOLLAK ÉS KÉSZ ÁGYAK

Saját érdekét védi, ha ezen cikkek bevásárlása előtt árjegyzékünket ingyen, bérmentve meghoztatja. Óriási választék a legmegbízhatóbb minőségben, kizárólag élő libákról eredő, higién. tiszt. ágytoll s helyben. Meg nem felelő keserűtünk, vagy a pénzt visszadjuk. Kocskázat kizárva. Több nyilvartos intézet szállítói

Magyar Kereskedelmi Vállalat, Miskolc 2. szám.

A természettudományok minden ágának haladá-sáról napszerűen, cse-száró raadon tájékoztat

“DARWIN”

cizmű kéthetenként megjelenő ú folyóirat.

Szerkeszti: **Dr. Fülöp Zsigmond.**

Előfizetési ára egész évre 10 K. Kérjen mutatványszámot! Budapest, VI., Andrassy-út 60. sz.

MARGIT

gyógyforrás — (Beregmege.)

a gyomor, belék, húgyhólyag s különösen a légzőszervek hurutos bántalmánál igen jó hatású még akkor is, ha vérzéses esete forog fenn.

Megrendelhető: **EDESKUTY L.-nál** Budapestben és a forrás kezelőegységénél Munkácsán.

Tuberin

Használata előtt Kérdezze meg orvosát, ajánlja-e köhögés, rekedtség, éjjeli izadás, nehéz légzés, meghűlés, a légzőszervek megbetegedésénél e bajok meggátolására **TUBERINT?** Kapható mindenütt. v. elmulasztására a **TUBERINT?** Egy üveg ára 2 kor. 50 fill.

Nagy üveg ára 5 K. Postán legkevesebb 3 üveg rendelhető utánvétellel az egyedüli főraktárból.

Diana-gyógysz. Budapest, Károly-Körút 5.

Szegény leányok

is ápolhatják kezeiket, arcukat és bőrüket valódi Diana-krém, Diana-szappan és Diana-puderrel, amióta az

50

fillérért kapható. Tömegesen veszik mindenütt a Dianát, mert köztudomásu, hogy még gyermekek is Diana-szappannal mosakosznak és Diana-krémmel ápolják kezeiket. Legények és leányok csak Dianát használnak a legkisebb falvakban is. Ezelőtt mindenki ártalmas glicerin, kremzelesz, vazelin, tejkrem-féléket használt kezeinek és arcának ápolására, most már 50 fillérért Dianát vesznek. Szepülő és pattanás egyedüli ellenszere.

Mindenütt kapható. Egyedüli készítő: Erényi Béla Diana-gyógyszertára, Budapest, VII., Károly-körút 5. Postán legkevesebb 3 koronás megrendeléseket szállítunk.

Csak

DIANÁT

fogadjon el.

Kinek kell használni Erényi Ichtol Salicilt?

1. A ki a test bármely részén viszketegségben szenved.
  2. A ki a test bármely részén bőrbántalomban szenved.
  3. A ki a test bármely részén kipállásban szenved.
  4. A ki a test bármely részén izzad.
  5. A ki az arcán, kezén, lábán, fején bőrbántalomból kifolyólag viszketésben szenved.
  6. A ki arcán, kezén, lábán, fején viszketésből kifolyólag bőrbántalomban szenved.
  7. A kinek izzad a hónalja.
  8. A kinek izzad a lába.
- Orvosok rendelik kitűnő eredményel.

A kik **bőrviszketegségben** szenvednek, télen-nyáron, tavasszal-ősszel **Erényi-féle**

ICHTIOL-SALICIL-t használjanak.

Erről a kenőcsről el van ismerve, hogy mint egyedüli különlegességi szer a saját nemében, **tökéletesen megszünteti** néhány heti használat után még a **legmakacsabb bőrviszketegséget** is az egész **testén** és **soha többé** vissza nem tér. Mindenki, aki bőrviszketegségben szenved, rendeljen **Erényi-féle Ichtol-Salicilt**. Rövid használat után meg fog győződni róla, hogy ennél jobb szer betegsége ellen nem létezik. A **valódi Ichtol-Salicil** már néhányszori bedörzsölés után teljesen megszüntet **börrepedést, bőrhámlást, kipállást, test- és lábizzadást. Szagtalan és ártalmatlan** szer lévén, a test bármely részén, **sőt az arczon is** használható.

Kellemesen hűsít, fájdalmat csillapít, legnégyebb sebeket is szárít.

A hol az összes létező szerek eddig nem használtak, ott az Erényi-féle Ichtol-Salicillal biztos az eredmény: feldörzsölésnél, viszketegségénél, bőrbántalmaknál.

Még 25-30 éves bőrbántalmakat és viszkető sebeket is megszüntet.

Bármitől származó seb vagy kisebesedés és feldörzsölés beszárítható és tüzesége rögtön csillapítható. Minden kiütés 8 nap alatt elmúlik, bármennyire torzítja az arcot, kezét vagy a test bármely részét.

Az eredeti **«Erényi Ichtol-Salicil»** 3 koronás dobozokban csak a kizárólagos készítőnél kapható:

ERÉNYI BÉLA

**«DIANA»-gyógyszertára,
Budapest, Károly-körút 5.**

(Postai megrendelések utánvétel mellett még aznap szállítanak.)

Több mint egy millió köszönőlevél érkezett a világ minden részéből.

Ismeri

ÖN
MÁR

Diana sósorszesz grandiózus hatását?

Minden **egészséges**
és
minden **beteg**

igazolhatja, hogy az elképzelhető legjobb siker csakis

Diana sósorszesz

használata által érhető el.

Az egész országban mindenütt kapható.

ERÉNYI BÉLA

gyógyszerész

Budapest, Károly-körút 5.

Postán legkevesebb 6 üveg szállítható utánvét mellett.

Minden üvegnek plombálva kell lenni.

Egy üveg DIANA- sósorszesz	Egy nagy üveg DIANA- sósorszesz	Egy legn. üveg DIANA- sósorszesz
44 fillér.	1.20 korona.	2.50 korona.

3. SZ. 1913. (60. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL

BUDAPEST, JANUÁR 19.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 40 fillér.

Előfizetési
feltételek:

Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A «Világtrónkás»-val
negyedévenként 1 koronával
több.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-
határozott viteldíj is esztolandó.

AZ ELSŐ HÓ BUDAPESTEN. — A HÜVÖSVÖLGYI ÚJ RÓDLIPÁLYÁN.

Jelky Gyula felvétele